Lietas arhīva Nr. KA02-0052-22/3
ECLI:LV:KUAT:2022:1129.12501000909.9.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2022.gada 29.novembrī

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Aiva Daidere
tiesnesis Didzis Aktumanis
tiesnesis Krists Līcis
piedaloties prokuroram Atim Dzērvēnam
aizstāvim Guntaram Antomam

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā iztiesāja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. F/ aizstāvju Brigitas Miķelsones, Kaspara Oļehnoviča, Ivara Girgensona apelācijas sūdzībām un cietušā /pers. J/ pārstāvja /pers. K/ apelācijas sūdzību par Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedumu, ar kuru /pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 18.07.2007.) un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 3.punktu, sodīts ar piespiedu darbu uz 200 stundām, bez mantas konfiskācijas.

Kaitējuma kompensācija kriminālprocesā nav noteikta.

Ar spriedumu izlemta rīcība ar lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Pirmās instances tiesa konstatēja, ka apsūdzētais /pers. F/ izdarīja svešas mantas prettiesisku iegūšanu, būdams persona, kurai šī manta uzticēta (piesavināšanos), lielā apmērā.

Būdams persona, kurš saskaņā ar 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanās līgumu, kas noslēgts starp viņu kā pārvaldītāju un /pers. J/ kā pilnvardevēju, un kā 2.1.punkts nosaka, ka pārvaldītājs rīkojas tikai un vienīgi pilnvardevēja interesēs un ka jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes un/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tiek uzskatīts par pilnvardevējam piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu, laika posmā no 2004.gada 6.oktobra līdz 29.oktobrim /pers. J/ interesēs par /pers. J/ naudas līdzekļiem, kas viņam izsniegti saskaņā ar 2004.gada 1.oktobra, 2004.gada 6.oktobra, 2004.gada 8.oktobra, 2004.gada 11.oktobra, 2004.gada 13.oktobra, 2004.gada 14.oktobra, 2004.gada 18.oktobra, 2004.gada 20.oktobra, 2004.gada 24.oktobra, 2004.gada 29.oktobra, 2004.gada 8.novembra kases izdevumu orderiem, pamatojoties uz noslēgto pārvaldījuma uzticēšanās līgumu, iepirka no 67 lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības (turpmāk – LKS) /Nosaukums A/ ar reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ kapitāla daļu īpašniekiem tiem piederošās kapitāla daļas, atsavināšanu noformējot ar pilnvarojuma līgumu un izdodot notariāli apliecinātas pilnvaras par tiesībām pārstāvēt kapitāla daļu īpašnieku intereses sabiedrībā. Turpinot realizēt starp viņu un /pers. J/ noslēgto vienošanos, 2006.gada laika posmā no 19.-22.decembrim /pers. F/, izmantojot LKS /Nosaukums A/ reorganizāciju par SIA /Nosaukums A/ un sabiedrības statūtu jauno redakciju, kas noteica kapitāla daļu atsavināšanu bez esošo dalībnieku pirmpirkuma tiesībām, saskaņā ar noslēgto pārvaldījuma uzticēšanās līgumu noformēja kapitāldaļu pirkuma līgumus par faktiski jau notikušu procesu 2004.gadā, 2006.gada 29.decembrī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēja uz sava vārda SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāldaļas 8286 Ls (11 789,92 *euro*) vērtībā (vienas kapitāla daļas nominālvērtība 1 Ls (1,42 *euro*)), bet 2007.gada maijā Rīgā, pirmstiesas kriminālprocesa laikā nenoskaidrotā vietā un laikā, izmantojot /pers. J/ uzticēšanos un pārkāpjot starp viņu un /pers. J/ noslēgtā pārvaldījuma uzticēšanās līguma nosacījumus, /pers. F/ izdarīja piesavināšanos – saskaņā ar starp viņu un /pers. J/ noslēgto pārvaldījuma uzticēšanās līgumu uz viņa vārda reģistrētās SIA /Nosaukums A/ (reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/) 8286 kapitāla daļas atsavināja tālāk /pers. M/, noslēdzot ar /pers. M/ pirkuma līgumu, tādējādi piesavinoties /pers. J/ piederošo mantu lielā apmērā, tas ir, kapitāla daļas 8286 Ls (jeb 11 789,92 *euro*) vērtībā, un 2007.gada 31.maijā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā iesniedza pieteikumu par izmaiņām SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sarakstā un reģistrēja kapitāla daļas uz /pers. M/ vārda.

Pirmās instances tiesa šādas /pers. F/ darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas.

[3] Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētā /pers. F/ aizstāve B.Miķelsone, uzskatot to par nelikumīgu un nepamatotu, lūdzot to atcelt, taisīt jaunu, viņas aizstāvamo attaisnojošu spriedumu.

Aizstāves apelācijas sūdzība motivēta ar turpmāk izklāstītajiem apsvērumiem.

[3.1] Atsaucoties uz Krimināllikuma 6.panta pirmo daļu, aizstāve norāda, ka tiesa, taisot spriedumu, nav izvērtējusi, vai /pers. F/ izdarītās darbības ir vērtējamas kā svešas mantas prettiesiska iegūšana vai /pers. F/ ir ieguvis cietušajai personai piederošu, bet viņam uzticētu mantu, un konkrēti, kādu mantu un vai izdarīts kaitīgs nodarījums. Tādējādi tiesa nav izvērtējusi, vai /pers. F/ ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu un vai tas atbilst Krimināllikuma 179.pantā ietvertajam noziedzīgā nodarījuma sastāvam.

[3.2] Sūdzībā norādīts uz juridiski nozīmīgiem apstākļiem, kurus tiesa nav izvērtējusi. Vērsta uzmanība uz apstākli, ka /pers. F/ LKS /Nosaukums A/ biedriem piederošās 8286 pajas iegādājies tiesisku darījumu rezultātā, noslēdzot pirkuma - pārdevuma līgumus. Likumā noteiktā kārtībā nopirktās pajas /pers. F/ reģistrēja uz sava vārda. Paju iegūšanā /pers. F/ nav veicis prettiesiskas darbības un svešu mantu, kura turklāt nepiederēja par cietušo atzītajam /pers. J/, ieguvis tiesiskā kārtā. Neviens darījums nav apstrīdēts un ir spēkā.

No paju biedriem iegādātās /Nosaukums A/ pajas /pers. F/ reģistrējis uz sava vārda un tālāk tās 2007.gada 31.maijā tiesiski pārdevis /pers. M/. Šādas darbības ne attiecībā uz /Nosaukums A/ paju bijušajiem īpašniekiem, ne attiecībā pret par cietušo atzīto /pers. J/ nav vērtējamas kā kaitīgas darbības.

Konstatēts, ka paju biedri, atsavinot savas daļas, un /pers. F/, tās nopērkot, ir izteikuši savu brīvu gribu. Turklāt paju īpašnieki šīs daļas nevēlējās pārdot /pers. J/, par ko liecinājis arī pats /pers. J/, bet pārdot tās /pers. F/ viņiem nebija iebildumu. Tātad /Nosaukums A/ paju īpašnieki ir realizējuši savu gribu un pajas pārdevuši /pers. F/, un viņš ar tām rīkojās pēc saviem ieskatiem.

/pers. F/ darbības arī attiecībā pret /pers. J/ nevar atzīt par kaitīgām, jo /pers. J/ pajas neieguva tādēļ, ka paju īpašnieki nevēlējās viņam tās pārdot, bet viņš pats nevēlējās par tām dārgāk maksāt. Aizstāves skatījumā, ja /pers. F/ būtu pircis pajas, maldinot paju īpašniekus par saviem nolūkiem tālāk pajas nodot /pers. J/, tad šādi darījumi saskaņā ar Civillikuma 1415.pantā noteikto būtu atzīstami par spēkā neesošiem.

[3.3] 2004.gada 1.oktobrī starp /pers. J/ (Pilnvarnieks) un /pers. F/ (Pārvaldītājs) noslēgtajā Pārvaldījuma uzticēšanas līgumā līgumslēdzēji vienojās, ka Pārvaldītājs uz Pilnvarnieka rēķina un ar tā pilnu risku, tai skaitā, kas saistās ar darījuma juridiskām sekām, veiks visas nepieciešamās darbības, lai iegūtu no esošajiem Sabiedrības biedriem vismaz 50% + 1 balss, tas ir, pilnvaras no vairāk kā puses Sabiedrības biedriem. /pers. F/ /pers. J/ doto naudu bija samaksājis par pilnvaru pirkšanu, kas deva balsstiesības, bet nedeva īpašumtiesības. Savas saistības saskaņā ar Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu /pers. F/ ir izpildījis. Pilnvarojuma līgumi ar paju turētājiem tikuši noslēgti, jo viņiem par to samaksāta nauda. Atskaiti par Pārvaldījuma uzticēšanas līguma izpildi /pers. F/ /pers. J/ nodeva, samaksu par darbu 2500 Ls saņēma. Minētā līguma 7.1.punktā noteikts, ka pēc līguma visu saistību izpildes tas pārstāj darboties un abi līguma eksemplāri tiek iznīcināti, līdz ar to /pers. F/ uzskatīja, ka līgums ar /pers. J/ ir izpildīts.

Aizstāves skatījumā, /pers. F/ turpmākās darbības /Nosaukums A/ paju nopirkšanā no paju biedriem nav saistāmas ar 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, jo šāds pilnvarojums nebija dots. Tiesa minētos apstākļus nav izvērtējusi.

Sūdzībā veikta atsauce uz izdalītajā kriminālprocesā Nr.11250022107 Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 20.aprīļa sprieduma motīvu daļā secināto, ka jāņem vērā arī, ka Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 7.punktā noteikts, ka pēc līguma visu saistību izpildes tas pārstāj darboties. Turklāt visi līguma izpildes gaitā radušies jautājumi bija risināmi civiltiesiskā kārtībā Kurzemes reģionālajā šķīrējtiesā. Minētais tiesas secinājums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 125.panta pirmās daļas 2.punktu ir vērtējams kā fakta legālā prezumpcija.

[3.4] Vēršot uzmanību uz Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2009.gada 22.maija kopsapulces lēmumā pausto, ka civiltiesiskā atbildība un krimināltiesiskā atbildība ir patstāvīgi juridiskās atbildības veidi, kā arī krimināatbildība var iestāties par civiltiesisku neatļautu rīcību, ja tās kaitīguma pakāpe sasniedz krimināatbildības nosacījumus, apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šajā krimināprocesā šāda kaitīguma pakāpe noteikti nav konstatējama, tādējādi secināms, ka nav pierādīts krimināatbildības pamats.

[3.5] Atsaucoties uz Krimināllikuma 1.panta pirmajā daļā, Krimināprocesa likuma 23. un 15.pantā noteikto, aizstāve norāda, ka /pers. F/ ir apsūdzēts un notiesāts par to, ka viņš izdarīja svešas mantas prettiesisku iegūšanu, būdams persona, kurai šī manta uzticēta - (piesavināšanās) lielā apmērā.

Aizstāve uzskata, ka tiesa spriedumā acīmredzami ir pārkāpusi likumu, kvalificējot /pers. F/ darbības kā noziedzīgu nodarījumu un kvalificējot tās pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas. /pers. J/ nepiederēja /Nosaukums A/ pajas, tādēļ /pers. J/ tās nevarēja uzticēt /pers. F/. /pers. F/ no /pers. J/ neieguva īpašumā vai valdījumā apsūdzībā norādīto mantu – pajas, jo /pers. F/ pajas nopirka tiesiska darījuma rezultātā no paju īpašniekiem.

Tiesa spriedumā risina /pers. J/ savtīgā biznesa problēmu un tulko līguma noteikumus par labu par cietušo atzītajam /pers. J/, jo mēģina līgumu tulkot paplašināti, par ko puses līgumā nemaz nav vienojušās. /pers. F/ nevar nest atbildību par /pers. J/ savtīgajiem plāniem, ja Pārvaldījuma uzticēšanas līguma priekšmets ir tikai un vienīgi paju īpašnieku pilnvaru iegūšana 51 balss. Pēc šī uzdevuma izpildes /pers. J/ nav papildinājis līguma noteikumus ar uzdevumu iegūt īpašuma tiesības uz pajām. Tāpat /pers. J/ nav liecinājis, ka kaut reizi būtu teicis /pers. F/, ka nepieciešams šīs daļas nopirkt. Šo tālāko soli paju īpašuma tiesību iegūšanā /pers. J/ nav ne izrunājis ar /pers. F/, ne uzrakstījis, papildinot Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu. Ja par cietušo atzītā persona nav šo mantu uzticējusi un to nav varējusi darīt, jo tā šai personai nekad nav piederējusi, tad konkrētais gadījums nevar tikt vērtēts kā piesavināšanās.

[3.6] Tāpat tiesa spriedumā nepamatoti un pretrunīgi secinājusi, ka Pārvaldījuma uzticēšanas līguma ietvaros /pers. J/ ir radušās tiesības uz mantu, vienlaicīgi atzīstot, ka tādā veidā /pers. F/ ieguvis citai personai piederošu mantu (tiesības uz lietu).

Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Krimināprocesa likuma 23.pantu un taisījusi spriedumu par noziedzīga nodarījuma priekšmetu, par kuru nav celta apsūdzība, jo apsūdzība nav celta par to, ka /pers. F/ ir izdarījis tiesību uz svešu mantu piesavināšanos.

Tiesa, taisot notiesājošu spriedumu pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas, nav norādījusi, un pēc apsūdzības nav saprotams, ar kādu konkrētu darbību /pers. F/ piesavinājās viņam uzticētu /pers. J/ mantu un konkrēti kādu mantu. Tāpat ne apsūdzībā, ne spriedumā nav noteikts, pēc kāda kritērija tiek noteikta mantas vērtība, lai varētu piemērot inkriminētā noziedzīgā nodarījuma kvalificējošo pazīmi - lielie apmēri (*lietas 9.sējuma 137.-141.lapa*).

[4] Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis, zvērināts advokāts K.Oļehnovičs, lūdzot atcelt Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedumu, taisīt jaunu spriedumu, atzīstot /pers. F/ par nevainīgu viņam inkriminētajā Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un attaisnojot viņu. Kā arī lūdz dot novērtējumu sprieduma pasludināšanas procesuālajai kārtībai pirmās instances tiesā.

Aizstāvja apelācijas sūdzība motivēta ar tālāk izklāstītajiem apsvērumiem.

[4.1] Aizstāvis uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā nonākusi pie nepamatotas notikušā versijas (atsauce uz sprieduma 16.lapas otro rindkopu) par to, ka apsūdzētais, veicot tālākās darbības, neizpildīja savstarpēji atrunātās un līgumā nostiprinātās darbības, bet, izmantojot cietušā uzticēšanos, piesavinājās /pers. J/ uzticēšanas līguma ietvaros radušās tiesības uz mantu, tādā veidā iegūstot citai personai piederošu mantu (tiesības uz lietu).

Minētā versija neapstiprinās ar tiesas norādītajiem pierādījumiem krimināllietā, jo tie nesatur ziņas par tiesas spriedumā izdarītajiem secinājumiem.

Sūdzībā analizētas cietušā /pers. J/ liecības, kuras viņš pamatojis ar krimināllietas materiālos neesošu un pirmās instances tiesā nepārbaudītu dokumentu, līdz ar to, aizstāvja ieskatā, šajā daļā cietušā liecībā norādītās ziņas nav atzīstamas par ticamām un par pierādījumiem attiecībā uz konkrēto pierādīšanas priekšmetu.

Attiecībā par spriedumā analizēto 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu kontekstā ar cietušā liecībām aizstāvis secina, ka pirmās instances tiesa pierādīšanā izmantojusi dokumentu, sagrozot tā saturisko informāciju, kas vērtējams kā būtisks pārkāpums, jo tiesa rīkojusies pretēji Krimināprocesa likuma 135.pantā noteiktajam, ka pierādījums krimināprocesā var būt dokuments, ja tas pierādīšanā izmantojams tikai sakarā ar tajā ietverto saturisko informāciju.

Pretēji spriedumā konstatētajam Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 1.punktā norādītā satura pareizība - iegūt pilnvaras nevis iegādāties kapitāla daļas - apstiprinās ar konkrētiem lietā esošajiem pierādījumiem: ar paju īpašnieku izdotajām pilnvarām un noslēgtajiem pilnvarojuma līgumiem, kā arī notāres /pers. DS/ un pagasttiesas pārstāves /pers. O/ liecībām par šo dokumentu patiesumu.

Sūdzībā analizēta kases orderu informācija, liecinieku /pers. P/ un /pers. R/ liecības un secināts, ka kases orderu saturs neatbilst minēto liecinieku sniegtajām ziņām, līdz ar to pirmās instances tiesa nevarēja secināt, ka kases orderi un minētās liecinieku liecības pierāda, ka noslēgtās vienošanās īstenošanai, kas paredzēta līguma 1.punktā, /pers. F/ ir saņēmis cietušajam piederošos naudas līdzekļus. Šajā gadījumā kases orderi un cietušā darbinieku liecības kā atsevišķi, tā arī to kopumā var kalpot tikai kā pierādījumi paša cietušā personisko motīvu noskaidrošanai, taču tie nav pierādījumi, kas apliecina 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līgumā ierakstīto mērķi vai /pers. F/ prettiesisku rīcību.

Atsaucoties uz pilnvarojumu līgumiem un pilnvarām, /pers. DS/ un /pers. O/ liecībām, bijušo paju īpašnieku /pers. T/, /pers. U/, /pers. V/, /pers. Z/, /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ kā liecinieku liecībām, norādīts, ka neviens no minētajiem pierādījumiem nepierāda, ka /pers. F/ sabiedrības pajas iegādājies 2004.gadā, noslēdzot pilnvarojuma līgumus. Par neiespējamību noslēgt pirkuma līgumus 2004.gadā spriedumā norādījusi arī pati tiesa, proti,

ka Statūtu redakcija uz 2004.gadu paredzēja, ka kapitāla daļu atsavināšana bez esošo dalībnieku pirmpirkuma tiesību izlietošanas nav iespējama.

Ar konkrēto pilnvaru devēju un notāra liecībām ir apstiprinājies, ka /pers. F/ 2004.gadā ir ieguvis tikai pilnvarnieka tiesības un rīkojies atbilstoši dokumenta saturam un pilnvaras devēja gribai. Lietā nav arī neviena pierādījuma, kas faktiski apliecinātu, ka /pers. F/ kopš pilnvarojumu noslēgšanas būtu pārkāpis savas pilnvarojuma robežas un rīkojies jau kā uzticēto paju īpašnieks, piemēram, viņam būtu izmaksāta kooperatīvās sabiedrības peļņas daļa vai tml..

/pers. F/ kapitāla daļas iegādājās tikai 2006.gadā. Apstāklim par to, kā /pers. F/ vienojies ar pārdevējiem par samaksu, nav būtiskas nozīmes, jo pārdevēji nekādas pretenzijas šajā sakarā nav izvirzījuši. Arī apgalvojumam, ka pirkumam izlietota /pers. J/ dotā nauda, nav nozīmes, jo saskaņā ar Civillikuma 2014.pantu, ja pirkuma maksai izlieto nevis pircēja paša, bet svešu naudu, tas negroza tās nozīmi, un pirktā lieta pāriet pircēja, bet nevis viņa kreditora mantā.

Tādējādi, aizstāvja ieskatā, pirmās instances tiesa ir pieļāvusi būtiskus pierādījumu izvērtēšanas pārkāpumus. Kriminālprocesa likumā ietvertā prasība par sprieduma pamatotību ir saistīta ar sprieduma satura pareizību pēc būtības un attiecas uz tiesas atzinumiem, motīviem un nolēmumiem spriedumā. Visiem tiesas atzinumiem par noziedzīgā nodarījuma apstākļiem, kurus tiesa ietvērusi pierādītā noziedzīgā nodarījuma aprakstā, jābūt pamatotiem ar lietā iegūtajiem pierādījumiem atbilstoši Kriminālprocesa likuma 124.panta piektajā daļā norādītajam pierādīšanas standartam. Pierādījumu vērtēšanas procesā iegūtās ziņas tiesai ir jāvērtē kopsakarā ar citiem lietā noskaidrotajiem faktiem un ziņām par faktiem. Savukārt ticamības piešķiršana ziņām, kas iegūtas no liecībām, ir process, aplūkojot un salīdzinot tās ar citām lietā esošajām ziņām, faktiem, pierādījumiem, ko veic tiesa, izvērtējot šo ziņu ticamību, nosakot to patiesuma pakāpi, kā rezultātā, nonākot pie attiecīgiem secinājumiem (patiesas, nepatiesas, pretrunīgas, nepierādītas, apšaubāmas, maz ticamas, ticamas, nepietiekamas utt.), kas pirmās instances tiesai spriedumā ir jāmotivē un jāpamato ar pierādījumiem lietā. Tiesa, neizvērtējot kriminālprocesa laikā iegūto ziņu izmantošanas pieļaujamību pierādīšanā un neatspoguļojot šo pierādījumu vērtēšanas procesu sprieduma motīvos, rupji pārkāpj likumu. Šādu spriedumu nevar uzskatīt par likumīgu un pamatotu, kādam tam jābūt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511. un 512.panta noteikumiem. Aizstāvības ieskatā, pirmās instances tiesa spriedumā pierādījumus nav novērtējusi atbilstoši iepriekš norādītajam pierādījumu vērtēšanas procesam.

Aizstāvis uzsver, ka spriedumā dots lietas faktisko apstākļu un lietā esošo pierādījumu nepareizs novērtējums, kas novedis pie lietas nepareizas izskatīšanas.

[4.2] Pirmās instances tiesas izdarītie secinājumi par Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā noteiktā noziedzīgā nodarījuma sastāva esamību nav balstīti uz pierādījumiem.

Nav pierādīts apgalvojums, ka /pers. F/ kapitāla daļas iegādājies, izpildot Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu. 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 1.punkts nosaka /pers. F/ saistības pret cietušo - veikt visas nepieciešamās darbības, lai iegūtu no esošajiem Sabiedrības biedriem vismaz 50% +1 balss – tas ir, pilnvaras no vairāk kā puses Sabiedrības biedru. Pārvaldījuma uzticēšanas līgumā nav pielīgts konkrēts /pers. F/ pienākums iegādāties kapitāla daļas par labu /pers. J/, atbilstoši Pārvaldījuma uzticēšanas līguma saturam /pers. F/ faktiskā rīcība konkrētā līguma darbības ietvaros vienmēr bija vērsta tikai uz pilnvarojuma iegūšanu nevis uz paju iegādi.

Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 3.1.punktā nolīgts, ka pārvaldītājam par katru darbību, kas saistīta ar Kontroli Sabiedrībā, ir laicīgi jāsaņem Pilnvardevēja instrukcijas. Lietas materiālos nav iesniegtas šādas instrukcijas vai cita veida pierādījumi par instrukcijām, kuras cietušais /pers. J/ būtu devis /pers. F/ saskaņā ar Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 3.1.punktu, piemēram, par pilnvarojuma nosacījumu maiņu vai paju iegādāšanos. Pārvaldījuma uzticēšanas līgumā nav skaidri pielīgta pienākuma iegādāties pajas /pers. J/, kā arī nav pierādījumu par skaidrām instrukcijām paju iegādei /pers. J/. Aizstāvis atsaucies uz Civillikuma 1509.pantu, norādot, ka divpusējos darījumos, kas uzliek kādus pienākumus abām pusēm, šaubu gadījumā nosacījumi iztulkojami par ļaunu tam, kurš attiecīgā gadījumā ir kreditors un kuram tādēļ vajadzēja izteikties skaidrāk un noteiktāk.

Tāpat norādīts uz būtisku apstākli, ka sakarā ar Pārvaldījuma uzticēšanas līguma izpildi 2004.gada 1.novembrī cietušais /pers. J/ izmaksāja /pers. F/ honorāru 2600 latus, tādējādi ar savu rīcību apliecinot, ka /pers. F/ Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu ir izpildījis. Spriedumā nav vērtēta Pilnvarojumu līgumu un Pārvaldīšanas uzticēšanas līguma spēkā esamība, lai gan faktiskie un tiesiskie apstākļi apliecina, ka minētie darījumi pēc sabiedrības reorganizācijas nebija spēkā.

Atsaucoties uz Komerclikuma 337.panta ceturto daļā noteikto, ka pārveidošanas gadījumā pārveidojamā sabiedrība beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa, aizstāvis norāda, ka /pers. J/ vajadzējis dot norādījumus veikt grozījumus pilnvarojumu līgumos un Pārvaldīšanas uzticēšanas līgumā, kas no /pers. J/ puses netika darīts.

Tādējādi kopš lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība beidza pastāvēt sakarā ar savstarpējo saistību izpildi un pilnvarojuma līguma priekšmeta un uzdevuma izbeigšanos, 2005.gada 3.oktobrī izbeidzās starp /pers. F/ un lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrības biedriem noslēgtie pilnvarojuma līgumi, līdz ar to beidza pastāvēt arī starp /pers. F/ un /pers. J/ noslēgtais Pārvaldījuma uzticēšanas līgums. Aizstāvības ieskatā, 2006.gadā, slēdzot pirkuma līgumus par kapitāla daļu iegādi, gan arī vēlāk tās atsavinot /pers. M/, /pers. F/ rīkojās savā vārdā un interesēs.

Rezumējot minēto, konstatējams, ka konkrētās kapitāla daļas tika iegādātas brīdī, kad Pārvaldījuma uzticēšanas līgums nebija spēkā esošs. Turklāt, pat ja šis līgums būtu bijis spēkā, SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu iegādei nav nekādas saistības ar Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, ko apliecina iepriekš norādītie argumenti un pierādījumi.

No minētā secināts, ka cietušajam /pers. J/ nekad īpašumā nav bijušas SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas un nekad arī nav bijušas prasījuma tiesības pret /pers. F/ par kapitāla daļu īpašuma tiesībām.

[4.3] Spriedumā izdarīts secinājums, ka 2007.gada maijā /pers. F/, izmantojot /pers. J/ uzticēšanos un pārkāpjot Pārvaldījuma uzticēšanas līguma nosacījumus, izdarījis piesavināšanos - uz viņa vārda reģistrētās kapitāla daļas atsavinājis tālāk /pers. M/, tādējādi piesavinoties /pers. J/ piederošu mantu lielā apmērā.

Lai izdarītu šādu secinājumu, pirmās instances tiesai bija jākonstatē (jāpierāda) vairāki priekšnoteikumi: 1) ka /pers. F/ pajas iegādājās 2004.gadā ar pilnvarojuma līgumiem cietušā vārdā; 2) ka /pers. F/ kapitāla daļas iegādājās, izpildot Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu; 3) ka Pārvaldīšanas uzticēšanas līgums bija spēkā esošs 2007.gada maijā.

Aizstāvis norāda, ka, ņemot vērā šajā apelācijas sūdzībā iepriekš izklāstītos pierādījumu vērtēšanas pārkāpumus, kā arī atsevišķu faktu ignorēšanu vai atstāšanu bez novērtējuma, secināms, ka šādi priekšnoteikumi ar pirmās instances tiesas spriedumu nav pierādīti. Savukārt bez šo priekšnoteikumu konstatācijas taisīt notiesājošu spriedumu šajā krimināllietā nebija tiesiska pamata.

Aizstāvja ieskatā, šajā krimināllietā: 1) nav konstatējams noziedzīgā nodarījuma priekšmets - lietā nav pamatoti pierādīts /pers. J/ īpašuma tiesību fakts 2007.gada maijā uz /pers. F/ 2006.gada iegādātajām kapitāla daļām; 2) nav konstatējama nodarījuma objektīvā puse - svešas mantas prettiesiska iegūšana. Lietā nav pierādīts fakts, ka /pers. F/ 2006.gadā konkrēti iegādātās kapitāla daļas bija uzticētas /pers. F/ pārziņā kā cietušajam /pers. J/ piederoša manta saskaņa ar Pārvaldīšanas uzticēšanas līgumu; 3) nav identificēta un pierādīta /pers. F/ konkrēti veiktā prettiesiskā darbība, par kuru viņš tiek saukts pie krimināltatbildības. Norādīts, ka krimināllietas materiālos neatrodas Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā nostiprināti pierādījumi par šādām darbībām. Nav pierādīta /pers. F/ noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse jeb vaina, nav konstatējams krimināltiesiskais pamats /pers. F/ saukšanai pie krimināltatbildības, tāpēc krimināllietā taisāms attaisnojošs spriedums, jo nav noticis noziedzīgs nodarījums. Aizstāvja ieskatā, lietā ir civiltiesisks strīds

par Pārvaldījuma uzticēšanas līguma iztulkojumu un pušu saistību apjoma noteikšanu nevis noziedzīgs nodarījums.

[4.4] Aizstāvis atsaucies uz spēkā stājušos Kurzemes reģionālās šķirējtiesas spriedumu, ar kuru no /pers. F/ /pers. J/ labā piedzīti zaudējumi 123 365 Ls.

Zaudējumu piedziņas pamatā bija 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma saistību neizpilde no /pers. F/ puses, proti, /pers. F/ rīkojies pretēji Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 1.1., 1.2. un 1.3.punktam un līgumattiecību pastāvēšanas laikā, izmantojot /pers. J/ līdzekļus, noslēdzis kapitāldaļu pilnvarojuma un pirkuma līgumus, kā rezultātā savā īpašumā uz 2007.gada 29.janvāri iegūstot 8286 kapitāla daļas, bet kopā saskaņā ar precizēto dalībnieku reģistru uz 2007.gada 15.maiju /pers. F/ bijušas reģistrētas 22 286 kapitāla daļas, kas visas 2007.gada maijā atsavinātas /pers. M/.

Sūdzībā vērsta uzmanība, ka krimināllieta ierosināta un apsūdzība /pers. F/ celta par tiem pašiem (identiskiem) apstākļiem, proti, par vienu un to pašu aizsargājamo interesi, kas jau izspriesta civiltiesiskā kārtībā. Pie šādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem dubulta sodīšana nav pieļaujama, proti, nav pieļaujams, ka /pers. F/ par vienu un to pašu tiesībpārkāpuma faktu, ar vienu un to pašu aizsargājamo interesi tiek piemēroti vairāki galīga rakstura sodi.

Dubultās sodīšanas aizlieguma princips (*ne bis in idem*) nodrošina, ka jautājums, kas jau vienreiz ir izskatīts, nevar tikt vairs vēlāk pārskatīts - personu nevar tiesāt un sodīt par to pašu tiesībpārkāpumu, ja tas pamatots uz identiskiem faktiem vai faktiem, kas pēc būtības ir tie paši. Minētais princips ir nostiprināts ne tikai Latvijas likumos, bet arī starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos, kuri ir saistoši Latvijas Republikā. Eiropas Cilvēktiesību tiesas nostāja ir nepārprotama - lai arī formāli konvencijas noteikums attiecas uz tiesāšanu kriminālprocesa ietvaros, šis konvencijas noteikums tiek saprasts plašāk un attiecināts uz gadījumiem, kad valsts pret personu piemēro jebkāda veida sodu, ne tika kriminālsodu. Turklāt, kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, lai uzskatītu, ka persona tiek sodīta divkārtīgi par vienu un to pašu nodarījumu, pietiek secināt, ka abi sodi ir piemēroti par apstākļiem, kas ir identiski vai savstarpēji saistīti laikā. Dubultās sodīšanas nepieļaujamības principa piemērošanā nav nozīmes tam, vai pirmajā procesā persona ir atzīta par vainīgu un tai piemērots sods, jo nepieļaujama ir ne vien atkārtota soda piemērošana, bet arī atkārtots process. Šādā veidā tiek nodrošināta tiesiskā stabilitāte un novērsta iespēja, ka viens un tas pats pārkāpums tiek izskatīts vairākos procesos (*sk. Harris D., O'Boyle M. and Warbrick C. Law ofthe European Convention on Human Rights, 2nd ed., Oxford University Press, 2009, pp.751 -752*).

[4.5] Apsūdzētā aizstāvis uzskata, ka pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 527.pantu, kas nosaka obligātās notiesājoša sprieduma motīvu daļas sastāvdaļas, tai skaitā arī motīvus, kādēļ tiesa noraidījusi citus pierādījumus.

Īstenojot apsūdzētās personas /pers. F/ tiesības uz aizstāvību, piedaloties tiesas debatēs, advokāti savās runās izteica konkrētu viedokli par lietas iztiesāšanas gaitā konstatētajiem apstākļiem, argumentēti atsaucās uz lietā esošajiem pierādījumiem un sniedza pamatotu, pierādījumos balstītu viedokli par apsūdzētās personas nevainīgumu, savus argumentus tiesai iesniedzot arī rakstiskā veidā.

Pirmās instances tiesas spriedumā nav norādīts, kāpēc viens vai otrs aizstāvības arguments ir nepamatots, kāpēc tiesa devusi priekšroku citiem nevis aizstāvības apsvērumiem, kādu motīvu vadīta tiesa izdarījusi vienu vai otru secinājumu un kā tas attiecināms uz pierādāmā noziedzīgā nodarījuma sastāva esamību vai citiem apstākļiem, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Rezumējot minēto, aizstāvis secina, ka pirmās instances tiesas spriedumā norādītie tiesas argumenti ir nepietiekami, tie neļauj pārliecināties un izsekot tiesas veiktajam noziedzīgā nodarījuma sastāva pierādīšanas procesam, neļauj skaidri saprast, par kādu konkrēti darbību vai darbībām, ko apsūdzētais /pers. F/ ir izdarījis, viņš tiek saukts pie kriminālatbildības un kāpēc šīs darbības atbilst Krimināllikumā 179.pantā aprakstītajam noziedzīgajam nodarījumam.

[4.6] Aizstāvis norādījis arī uz apstākli, ka Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedums krimināllietā pasludināts ar būtiskiem trūkumiem.

2021.gada 12.novembra tiesas sēdē tiesa nenolasīja sprieduma ievaddaļu, proti, nenorādīja, ka spriedums taisīts valsts vārdā, nepaziņoja sprieduma pasludināšanas datumu, kā arī nenorādīja tiesu, kura taisījusi šo spriedumu, tiesas sastāvu, prokuroru, aizstāvi, apsūdzēto identificējošos datus un Krimināllikuma pantu, tā daļu un punktu, pēc kura persona apsūdzēta.

Atsaucoties uz 2021.gada 29.novembra piezīmēs par 2021.gada 12.novembra tiesas sēdes protokolu krimināllietā norādīto, aizstāvis lūdz apelācijas instances tiesai dot savu novērtējumu arī šim būtiskajam apstāklim, nepieciešamības gadījumā veicot atbilstošas procesuālas darbības (*lietas 9.sējuma 145.-150.lapa*).

[5] Par spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis, zvērināts advokāts Ivars Girgensons, norādot, ka pirmās instances tiesas spriedums ir nelikumīgs un nepamatots. Sūdzībā lūgts Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedumu atcelt pilnībā, taisīt jaunu, /pers. F/ attaisnojošu spriedumu un kriminālprocesu izbeigt.

Aizstāvja apelācijas sūdzība motivēta ar turpmāk izklāstītajiem apsvērumiem.

[5.1] Tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 179.panta trešo daļu, pierādījumi lietā ir vērtēti tendenciozi, spriedumā liecinieku liecības atreferētas daļēji, proti, tik daudz, cik, tiesas ieskatā, būtu vajadzīgs, lai šķietami pierādītu /pers. F/ vainu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, savukārt pilnībā ir ignorētas un nav vērtētas liecības, kas norāda uz /pers. F/ nevainīgumu. Tādējādi tiesa ir pārkāpusi Krimināprocesa likuma 1., 15, 124., 127., 128., 130.panta regulējumu. Piesavināšanās sastāva esamība vai neesamība, proti, vai cietušajam vispār piederēja manta, kura, tiesas ieskatā, tika piesavināta, vai cietušais šo mantu labprātīgi bija nodevis apsūdzētajam un vai vispār bija noticis cietušā mantas samazinājums, tiesai bija jāvērtē kontekstā ar civiltiesībām un komerctiesībām, ko tiesa, neskatoties uz aizstāvju debašu runā norādīto, nav darījusi. /pers. F/ celtā apsūdzība ir nekonkrēta, tā neatbilst Krimināprocesa likuma 405.panta pirmās daļas 2.punkta prasībām, ko tiesa spriedumā nav vērtējusi. Iepriekšminēto pārkāpumu dēļ tiesa ir nonākusi pie kļūdaina secinājuma, ka apsūdzētā /pers. F/ rīcība veido Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

[5.2] Atsaucoties uz Krimināllikuma 6.pantā definēto noziedzīgā nodarījuma jēdzienu un piesavināšanās kvalifikācijas sastāvu, apelācijas sūdzībā norādīts, ka piesavināšanās līdzīgi kā zādzība, laupīšana, krāpšana ir mantas nolaupīšana - darbība, kas vērsta uz mantas īpašnieka vai tās likumīgā valdītāja īpašuma samazināšanu. Tātad, lai personas rīcībā konstatētu piesavināšanās sastāvu, ir jākonstatē, ka manta, ko persona ir piesavinājusies, uz īpašuma tiesību pamata piederēja citai personai (konkrētajā lietā – /pers. J/) vai šī cita persona (/pers. J/) bija piesavinātās mantas likumīgais valdītājs; ka mantas īpašnieks vai tās likumīgais valdītājs (/pers. J/) mantu ir uzticējis personai vai nodevis mantu personas pārziņā; ka piesavināšanās rezultātā ir noticis īpašnieka vai likumīgā valdītāja (/pers. J/) īpašuma samazinājums.

/pers. F/ ir apsūdzēts par 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu piesavināšanos. Kapitāla daļas tāpat kā kooperatīvās sabiedrības pajas nav ķermeniskas lietas, jo kapitāla daļu piederību apliecina ieraksti sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieku reģistrā (Komerclikuma 187.pants), savukārt paju piederību apliecina ieraksti kooperatīvās sabiedrības biedru reģistrā un paju jeb biedru karte (Kooperatīvo sabiedrību likuma 19., 20.pants). Tātad par eventuālās piesavināšanās priekšmetu konkrētajā gadījumā būtu jāuzskata tiesības uz kapitāla daļām vai pajām, nevis pašas kapitāla daļas vai pajas.

[5.3] No krimināllietas materiāliem konstatējams, ka /pers. F/ ar LKS /Nosaukums A/ biedriem bija noslēdzis pilnvarojuma līgumus par pārstāvību. Minētajās pilnvarās nebija paredzētas tiesības pārpilnvarot citu personu. Vienlaicīgi ar minēto pilnvarojumu līgumu noslēgšanu un pilnvaru izdošanu nenotika izmaiņas LKS /Nosaukums A/ biedru sastāvā, proti, par LKS /Nosaukums A/ biedriem nekļuva ne /pers. F/, ne arī /pers. J/, tāpat ne /pers. F/,

ne arī /pers. J/ nav ieguvuši savā īpašumā LKS /Nosaukums A/ biedriem, kuri noslēdza pilnvarojuma līgumus ar /pers. F/ un izdeva pilnvaras /pers. F/, piederošās daļas. Tāpat pilnvarojuma līgumi nav vērtējami arī kā slēpti paju pirkuma līgumi, uz ko tiesā norādīja notāre, nopratināta liecinieces statusā. Taču tiesa, atreferējot liecinieces liecības tikai daļēji, nonākusi pie apsūdzībai vēlama, bet nepamatota un kļūdaina secinājuma, ka laika posmā 2006.gada no 19.-22.decembrim noslēgtie kapitāla daļu pirkuma līgumi ir noformēti par faktiski jau 2004.gadā notikušu procesu, ar to domājot, ka /pers. F/ 8286 LKS /Nosaukums A/ pajas savā īpašumā ieguva jau ar iepriekš minēto pilnvarojumu līgumu noslēgšanu un pilnvaru izdošanu.

Uzsvērts, ka ar minēto pilnvarojumu līgumu noslēgšanu un pilnvaru izdošanu ne /pers. F/, ne arī /pers. J/ nav ieguvuši tiesību uz LKS /Nosaukums A/ pajām valdījumu, jo atbilstoši Civillikuma 891.pantam, lai iegūtu tiesības valdījumu, tāpat kā iegūstot lietas valdījumu, ir vajadzīga fiziska vara, kas izteicas iegūstamās tiesības faktiskā izlietošanā, un griba izlietot šo varu kā savu tiesību. Savukārt no krimināllietā esošajiem pierādījumiem nav konstatējams, ka /pers. F/ vai /pers. J/ piekristu fiziska vai faktiska vara pār tiesībām uz LKS /Nosaukums A/ pajām, jo /Nosaukums A/ biedri turpina valdījumu pār tiesībām uz sev piederošām pajām.

[5.4] Pēc LKS /Nosaukums A/ reorganizācijas par SIA /Nosaukums A/ /pers. F/ ar SIA /Nosaukums A/ dalībniekiem noslēdza pirkuma līgumus, tādējādi tiesiski iegūstot savā īpašumā SIA /Nosaukums A/ no iepriekš minētajiem dalībniekiem 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas. Minēto kapitāla daļu pirkumu līgumu noslēgšana pierāda, ka SIA /Nosaukums A/ dalībnieki, kuri pārdeva savas kapitāla daļas /pers. F/, ar pilnvarojumu līgumu noslēgšanu ar /pers. F/ un pilnvaru izdošanu /pers. F/ nebija zaudējuši ne īpašuma tiesības uz pajām, vēlāk pēc reorganizācijas - uz SIA /Nosaukums A/ daļām, ne arī šo tiesību valdījumu, jo pretējā gadījumā atbilstoši Civillikuma 2002. un 2003.pantam viņi nemaz nevarētu noslēgt kapitāla daļu pirkuma-pārdevuma līgumu ar /pers. F/ un pārdot /pers. F/ 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas. Pēc pirkuma pārdevuma līguma noslēgšanas un izmaiņu SIA /Nosaukums A/ dalībnieka sastāvā noformēšanas, tajā skaitā izmaiņu paziņošanas komercreģistra iestādē atbilstoši Komerclikuma 187.pantam par 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu īpašnieku un likumīgo valdītāju kļuva /pers. F/, nevis /pers. J/.

Pierādījumi neapstiprina un tāpēc nav pamata atzīt, ka 8286 LKS /Nosaukums A/ pajas, SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas piederēja /pers. J/, proti, ietilpa /pers. J/ mantas sastāvā, pretējais būtu pretrunā Komerclikuma 187.pantam, Kooperatīvo sabiedrību likuma 19., 20.pantam, kā arī krimināllietā esošajām ziņām. Nav nekāda pamata atzīt, ka /pers. J/ būtu uzskatāms par 8286 LKS /Nosaukums A/ paju, pēc reorganizācijas SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu likumīgo valdītāju un ka šīs LKS /Nosaukums A/ pajas, pēc reorganizācijas SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas, ietilpa /pers. J/ kā likumīgā valdītāja mantā, jo nav pierādīts, ka /pers. J/ piekristu fiziska vai faktiska vara pār tiesībām uz tām.

[5.5] Nav pierādīts, ka /pers. J/ apsūdzētajam /pers. F/ būtu labprātīgi nodevis 8286 LKS /Nosaukums A/ pajas, SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas vai tiesības uz tām. Mantas vai tiesību uz mantu labprātīga nodošana vainīgajam ir viena no piesavināšanās sastāva objektīvās puses pazīmēm, kura jākonstatē, lai būtu pamats personas saukšanai pie kriminālatbildības un sodīšanai. LKS /Nosaukums A/ biedri, noslēdzot pilnvarojuma līgumus un izdodot /pers. F/ pilnvaras, pilnvaroja /pers. F/ pārstāvēt konkrēto biedru (pilnvaru devēju) intereses LKS /Nosaukums A/, piedalīties biedru kopsapulcēs kā lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības biedram, pēc paša ieskatiem balsojot par jebkuru jautājumu, tajā skaitā valdes un citu pārvaldes institūciju atcelšanu, par reorganizāciju vai likvidāciju un statūtu grozīšanu. Tādējādi uzticēšanos vai tiesību labprātīgu nodošanu saistībā ar LKS /Nosaukums A/ pajām var konstatēt tikai un vienīgi līgumiskajās attiecībās, kuras pastāvēja starp /pers. F/ un LKS /Nosaukums A/ biedriem. Pēc kapitāla daļu pirkuma līguma noslēgšanas ar /pers. F/ SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu īpašnieki, kuri iepriekš bija parakstījuši pilnvarojuma līgumus ar /pers. F/ un izdevuši viņam pilnvaras, pārdeva tiem piederošās 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas /pers. F/, līdz ar to par tiesību vai mantas labprātīgu nodošanu kontekstā ar SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļām var runāt tikai un vienīgi līgumiskajās attiecībās, kuras pastāvēja starp /pers. F/ un SIA /Nosaukums A/ dalībniekiem.

2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2.1.punktā noīgtais - ka pārvaldītājs rīkojas tikai un vienīgi pilnvardevēja interesēs un ka jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes un/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tiek uzskatīts par pilnvardevējam piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu, nepierāda, ka /pers. J/ būtu labprātīgi nodevis /pers. F/ 8286 LKS /Nosaukums A/ pajas vai SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas vai tiesības uz tām, jo šis pārvaldījuma uzticēšanas līgums tika noslēgts vēl pirms LKS /Nosaukums A/ paju īpašnieki noslēdza ar /pers. F/ pilnvarojuma līgumus un izdeva pilnvaras /pers. F/, un noslēdza kapitāla daļu pirkuma pārdevuma līgumus.

2004.gada 1.oktobrī /pers. J/ nebija nekādas tiesības uz LKS /Nosaukums A/ pajām vai SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļām, tās uz īpašuma tiesību pamata nepiederēja /pers. J/, tās neatradās /pers. J/ valdījumā, līdz ar to /pers. J/ 2004.gada 1.oktobrī nemaz nevarēja labprātīgi nodot /pers. F/ LKS /Nosaukums A/ pajas vai SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas, vai jel kādas tiesības uz tām. Kontekstā ar 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2.1.punktā noīgto var runāt par eventuālu /pers. F/ pienākumu kaut ko nodot /pers. J/, taču neatdošana, nekonstatējot, ka pirms neatdošanas /pers. J/ būtu labprātīgi kaut ko nodevis /pers. F/, neveido Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā minētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

[5.6] Norādīts, ka arī pats cietušais /pers. J/ apzinājās, ka viņam nepieder ne 8286 LKS /Nosaukums A/ pajas, ne SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas, ne arī tiesības uz minētajām pajām un kapitāla daļām.

No /pers. J/ jurista /pers. D/ sniegtajām liecībām nepārprotami secināms, ka /pers. F/ piederošās SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas bija paredzēts atsavināt par labu /pers. J/ piederošai zemnieku saimniecībai /Nosaukums C/, noslēdzot atsevišķu atsavināšanas līgumu, neskatoties uz 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2.1.punktā noīgto. Secīgi gan /pers. D/, gan /pers. J/ apzinājās, ka 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2.1.punktā noīgtais nerada /pers. J/ īpašuma tiesības uz LKS /Nosaukums A/ pajām, attiecīgi arī uz SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļām, tāpēc ir nepieciešams noslēgt atsevišķu atsavināšanas līgumu ar /pers. F/, kas tā arī netika izdarīts. Minētais pierāda arī celtās apsūdzības nepamatotību, kā arī apliecina, ka /pers. F/ rīcībā nav konstatējams piesavināšanās noziedzīgā nodarījuma sastāvs, jo, ja reiz īpašums ir pilnas varas tiesības pār lietu, konkrētajā gadījumā pār pajām, kapitāla daļām, tad kāpēc atsavināšanas līgumus bija jāslēdz starp /pers. F/ un zemnieku saimniecību /Nosaukums C/ un kāpēc tad atsavināšanas līgumu neslēdza /pers. J/ ar /Nosaukums C/. Šiem apstākļiem tiesa spriedumā nav devusi nekādu vērtējumu.

[5.7] Apelācijas sūdzībā vērsta uzmanība arī uz apsūdzības nekonkrētību un tās neatbilstību Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas 2.punktam.

2020.gada 31.janvāra lēmumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības norādīts, ka iepirka no 67 lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības LKS /Nosaukums A/ kapitāla daļu īpašniekiem tiem piederošās kapitāla daļas.

LKS /Nosaukums A/ gadījumā nav nekāda pamata runāt par kapitāla daļu īpašniekiem un kapitāla daļām, jo atbilstoši Kooperatīvo sabiedrību likuma 17.pantam LKS /Nosaukums A/ gadījumā runa var būt tikai un vienīgi par biedriem un pajām. Līdz ar to apsūdzībā norādītais ir tiesiski un faktiski neiespējams, kas savukārt norāda, ka nav pierādīta arī inkriminētā noziedzīgā nodalījuma subjektīvā puse. Pie nodibinātiem apstākļiem /pers. F/ nevarēja apzināties, ka iepērk no kooperatīvās sabiedrības kapitāla daļu īpašniekiem tiem piederošās kapitāla daļas.

Tāpat aizstāvim no celtās apsūdzības nav saprotams, kas konkrētajā krimināllietā uzskatāms par eventuālās piesavināšanās priekšmetu - 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas vai tiesības uz 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļām. Aizstāvības ieskatā, šī eventuālās piesavināšanās priekšmeta nekonkrētība ir būtiska, jo valdījuma iegūšana pār tiesībām (Civillikuma 891.pants) atšķiras no valdījuma iegūšanas pār lietu (Civillikuma 879.pants). Attiecīgi arī faktiskie apstākļi tiesību valdījuma un lietu valdījumu iegūšanas gadījumā ir atšķirīgi, īpaši ņemot vērā, ka 8286 LKS /Nosaukums A/ paju un SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu piederība (īpašuma tiesības) /pers. J/ nav noformēta atbilstoši Komerclikuma 187.pantam, Kooperatīvo

sabiedrību likuma 19., 20.pantam.

Atbilstoši tiesību doktrīnā dominējošam viedoklim apsūdzībai jābūt tādai, kas atbilstu Krimināprocesa likuma 527.panta pirmajā daļā iekļautajai norādei par notiesājoš a sprieduma saturu, kur noziedzīga nodarījuma faktiskie apstākļi tiek definēti kā „noziedzīgā nodarījuma apraksts", minot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku un vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas, ciktāl tos iespējams noskaidrot. Viena no /pers. F/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmēm ir mantas labprātīga nodošana, proti, ir nepieciešams konstatēt, ka /pers. J/ labprātīgi nodeva /pers. F/ pajas vai kapitāla daļas.

Celtajā apsūdzībā nav norādīts, kā un kad /pers. J/ pajas vai kapitāla daļas labprātīgi nodeva /pers. F/, vai tas notika vienlaicīgi ar 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanas līguma noslēgšanu, vai vienlaicīgi, kad /pers. F/ ar LKS /Nosaukums A/ paju īpašniekiem noslēdza pilnvarojuma līgumus un paju īpašnieki izdeva /pers. F/ pilnvaras, vai arī labprātīga nodošana notika vienlaicīgi, kad starp /pers. F/ un SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu īpašniekiem tika noslēgti kapitāla daļu pirkuma līgumi. Tāpat no celtās apsūdzības nav saprotams, vai labprātīgi tika nodotas pajas vai kapitāla daļas, vai tiesības uz pajām vai kapitāla daļām.

Atsaucoties uz tiesu praksē nostiprinātajām atziņām, sūdzībā norādīts, ka Krimināprocesa likuma 405.pants, kurā norādītas prasības apsūdzības saturam, jāaplūko kopsakarā ar Krimināprocesa likuma 20.panta pirmo daļu, kas paredz personas tiesības uz aizstāvību, proti, apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt ne tikai par kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītas darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros. Aizstāvībai nav jāmodelē vairāki iespējamie aizstāvības varianti tikai tāpēc, ka tās rīcībā nav konkrētas apsūdzības (*lietas 9.sējuma 153.-157.lapa*).

[6] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis cietušā /pers. J/ pārstāvis /pers. K/, lūdzot spriedumu atcelt daļā par /pers. F/ noteikto sodu un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta nosacījumus, noteikt /pers. F/ sodu brīvības atņemšanas veidā. Kā arī lūgts spriedumu atcelt daļā par kaitējuma kompensāciju, piedzenot no /pers. F/ /pers. J/ labā kaitējuma kompensāciju 19 788,77 *euro* apmērā.

Apelācijas sūdzība motivēta ar turpmāk izklāstītajiem apsvērumiem.

[6.1] Pirmās instances tiesa, nekonstatējot apsūdzētā atbildību ietekmējošus apstākļus un ņemot vērā, ka /pers. F/ nav agrāk sodīta persona, nepamatoti piemērojusi /pers. F/ vislabvēlīgākos Krimināllikuma 49.[1]panta nosacījumus.

[6.2] Attiecībā par kaitējuma kompensācijas nenoteikšanu pārstāvis norāda, ka saskaņā Krimināprocesa likuma 351.panta pirmo daļu cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā krimināprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Krimināprocesa likums nenosaka, bet arī neaizliedz cietušajam iespēju vēlāk kompensācijas apmēru grozīt/precizēt, to palielinot vai samazinot, tai skaitā arī tiesas izmeklēšanas laikā.

Pārstāvis norāda, ka /pers. J/ šādu pieteikumu par kompensāciju 19 000 Ls jeb 27 034,56 *euro* bija iesniedzis jau pirmstiesas procesa laikā 2008.gadā un lietas izskatīšana tiesā uzsākta tikai 2020.gada 10.augustā.

Ievērojot, ka 2008.gada kompensācijas pieteikumā atbilstoši Krimināprocesa likuma 351.panta pirmās daļas prasībām pieprasītās kompensācijas apmērs nebija pamatots, cietušais 2021.gada 8.martā iesniedza tiesai pieteikumu ar kompensācijas apmēra precizējumu 82 875,77 *euro*, norādot šāda kompensācijas apmēra pamatojumu.

[6.3] Atbilstoši Krimināprocesa likuma 350.panta trešās daļas un 353.panta otrās daļas normu jēgai un mērķim gadījumos, kad radītais kaitējums cietušajam nodarīts ar noziedzīgu nodarījumu, primāra ir radītā kaitējuma atlīdzināšana cietušajam Krimināprocesa likumā noteiktā kārtībā, un tikai tad, ja šajā kārtībā cietušais atlīdzinājumu nav saņēmis vai saņēmis daļēji, viņam ir tiesības tā atlīdzināšanu prasīt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 350.panta piektajā daļā noteikto nolēmums krimināprocesā par personas vainu ir saistošs civillietu izspriešanā. Krimināprocesa likumā nav normas, kas noteiktu, ka nolēmums civilprocesā ir saistošs krimināllietu izspriešanā. Krimināprocess un tajā pieņemtie nolēmumi nav pakārtoti civilprocesam un tajā pieņemtiem nolēmumiem, līdz ar to tiesa, nevērtējot cietušā 2021.gada 8.marta kompensācijas pieteikuma precizējumu 82 875,77 *euro* apmērā pēc būtības, ir nepareizi saistījusi jautājumu par kompensācijas pieteikuma apmierināšanu vai neapmierināšanu ar Kurzemes reģionālās šķīrējtiesas 2008.gada 2.aprīļa spriedumu lietā Nr.8/2207 /pers. J/ civilprasībā pret atbildētāju /pers. F/, ar kuru no /pers. F/ /pers. J/ labā ir piespriesti 178 484,93 *euro*, no kuriem izdevies piedzīt 63 087 *euro*.

Pārstāvis uzskata, ka, lai novērstu jebkādas šaubas par to, ka cietušais krimināprocesa ietvaros vēlas saņemt no /pers. F/ radītā kaitējuma kompensācijā vairāk nekā norādīts cietušā sākotnējā 2021.gada 8.marta pieteikumā, kaitējuma kompensācija no /pers. F/ /pers. J/ labā nosakāma 19 788,77 *euro* apmērā (82 875,77-63 087) (*lietas 9.sējuma 133.-135.lapa*).

[7] Par apsūdzētā aizstāvju apelācijas sūdzībām cietušā /pers. J/ pārstāvis /pers. K/ iesniedzis rakstveida iebildumus, norādot, ka iesniegtās apelācijas sūdzības nav pamatotas, tāpēc noraidāmas (lietas *9.sējuma 172.-179.lapa*).

[8] Apelācijas instances tiesas sēdē procesa dalībnieki norādīja turpmāk minēto.

[8.1] Cietušā /pers. J/ pārstāvis /pers. K/ uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību pilnā apmērā.

[8.2] Apsūdzētā /pers. F/ aizstāve B.Miķelsone uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību pilnā apmērā, pievienojās pārējo /pers. F/ aizstāvju iesniegtajām apelācijas sūdzībām, cietušā pārstāvja iesniegto apelācijas sūdzību neatzina.

[8.3] Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis K.Oļehnovičs uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību pilnā apmērā, pievienojās pārējo /pers. F/ aizstāvju iesniegtajām apelācijas sūdzībām, cietušā pārstāvja iesniegto apelācijas sūdzību neatzina.

[8.4] Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis I.Girgensons uzturēja iesniegto apelācijas sūdzību pilnā apmērā, pievienojās pārējo /pers. F/ aizstāvju iesniegtajām apelācijas sūdzībām, cietušā pārstāvja iesniegto apelācijas sūdzību neatzina.

[8.5] Apsūdzētais /pers. F/ pievienojās savu aizstāvju iesniegtajām apelācijas sūdzībām, cietušā pārstāvja apelācijas sūdzību lūdza noraidīt. Lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atcelt, norādīja, ka nekādas noziedzīgas darbības attiecībā pret /pers. J/ nav izdarījis.

[8.6] Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis G.Antoms lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atcelt un taisīt jaunu, /pers. F/ attaisnojošu spriedumu, cietušā pārstāvja iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt. Uzskatīja, ka lietā nav konstatējams noziedzīga nodarījuma priekšmets – nav pamatoti pierādīts /pers. J/ īpašuma tiesību fakts 2007.gada maijā uz /pers. F/ 2006.gadā iegādātajām kapitāla daļām; nav konstatējama noziedzīga nodarījuma objektīvā puse – nav pierādīts fakts, ka /pers. F/ 2006.gadā iegādātās kapitāla daļas bija uzticētas /pers. F/ pārziņā kā cietušajam /pers. J/ piederoša manta saskaņā ar Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu; nav identificēta un pierādīta /pers. F/ konkrēti veiktā prettiesiskā darbība, par kuru viņš tiek saukts pie krimināatbildības; kā arī nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse jeb tiešs nodoms inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Norādīja, ka faktiski pastāv civiltiesisks strīds par Pārvaldījuma uzticēšanas līguma iztulkojumu un pušu saistību apjoma noteikšanu, nevis noziedzīgs nodarījums.

[8.7] Prokurors pirmās instances tiesas spriedumu uzskatīja par likumīgu un pamatotu, lūdza to atstāt negrozītu, iesniegtās apelācijas sūdzības kā nepamatotas noraidīt.

Motīvu daļa

[9] Iepazinusies ar apelācijas sūdzību motīviem, uzklausījusi apsūdzētā, viņa aizstāvju, cietušā pārstāvja un prokurora viedokļus, pārbaudījusi krimināllietas materiālus, apelācijas instances tiesa atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedums atceļams pilnībā un taisāms

jauns, /pers. F/ notiesājošs spriedums pie apelācijas instances tiesas konstatētajiem apstākļiem.

[10] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 564.panta piektajā daļā noteiktajam, ja apelācijas instances tiesa konstatē tādus noziedzīga nodarījuma apstākļus, kas atšķiras no pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem apstākļiem, tā sniedz jaunu noziedzīga nodarījuma aprakstu. Saskaņā ar minētā panta astoto daļu, ja apelācijas instances tiesa taisa pēc būtības jaunu spriedumu, tā aprakstošajai daļai, motīvu daļai un rezolutīvajai daļai jāatbilst prasībām, kādas šajā likumā noteiktas pirmās instances tiesas spriedumam.

Kriminālprocesa likuma 455.panta trešā daļa noteic, ka tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Minētajā tiesību normā ietvertais nosacījums par tiesas tiesībām atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus ietver sevī ne tikai tiesas tiesības aizstāt, tās ieskatā, nepierādītos noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus ar pierādītajiem, bet arī izslēgt no apsūdzības nepierādītos faktiskos apstākļus un, ja tam ir tiesisks pamats, arī pārkvalificēt inkriminētās noziedzīgās darbības.

Augstākās tiesas Senāts vairākkārt savos nolēmumos norādījis, ka arī apelācijas instances tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību. Savukārt, izvērtējot, vai grozītie noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi aizskar vai neaizskar apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību, izšķiroša nozīme ir tam, vai, pirmkārt, šie visi apstākļi, lai gan iepriekš celtajā apsūdzībā nebija norādīti vai bija norādīti savādāk, apsūdzētajam faktiski bija zināmi, un līdz ar to viņš attiecībā uz tiem varēja īstenot savu aizstāvību un, otrkārt, vai šiem apstākļiem vispār ir nozīme aizstāvības īstenošanā (*Augstākās tiesas 2018.gada 27.aprīļa lēmums lietā Nr.SKK-21/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0427.15830105308.1.L), Augstākās tiesas 2021.gada 16.februāra lēmums lietā Nr.SKK-15/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0216.15830022112.7.L), Augstākās tiesas 2021.gada 17.decembra lēmums lietā Nr.SKK-91/2021 (ECLI:LV:AT:2021:1217.15830006716.9.L)*).

[10.1] Ievērojot norādīto un pamatojoties uz tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītajiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa atzīst, ka, nemainoties noziedzīgā nodarījuma juridiskajai kvalifikācijai un nepasliktinot apsūdzētā stāvokli, sniedzams jauns noziedzīgā nodarījuma apraksts.

Izvērtējot lietā iegūtos un Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā pārbaudītos pierādījumus, apgabaltiesa konstatē:

Apsūdzētais /pers. F/ izdarīja piesavināšanos lielā apmērā pie turpmāk norādītajiem apstākļiem.

/pers. F/, būdams persona, kurš saskaņā ar 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, kas noslēgts starp /pers. F/ kā pārvaldītāju un /pers. J/ kā pilnvardevēju, un atbilstoši līguma 2.1.punktā noteiktajam, ka pārvaldītājs rīkojas tikai un vienīgi pilnvardevēja interesēs un ka jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes un/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tiek uzskatīts par pilnvardevējam piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu, laika posmā no 2004.gada 1.oktobra līdz 8.novembrim /pers. J/ interesēs par /pers. J/ naudas līdzekļiem, kas viņam izsniegti saskaņā ar 2004.gada 1.oktobra, 2004.gada 6.oktobra, 2004.gada 8.oktobra, 2004.gada 11.oktobra, 2004.gada 13.oktobra, 2004.gada 14.oktobra, 2004.gada 18.oktobra, 2004.gada 20.oktobra, 2004.gada 24.oktobra, 2004.gada 29.oktobra, 2004.gada 8.novembra kases izdevumu orderiem, pamatojoties uz noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, nolūkā iegūt balsu vairākumu un kontroli lauksaimniecības kooperatīvajā sabiedrībā /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, iepirka no 67 LKS /Nosaukums A/ paju īpašniekiem tiem piederošās pajas, atsavināšanu noformējot ar Pilnvarojuma līgumiem, uz kuru pamata paju turētāji /pers. F/ izdeva notariāli apliecinātas pilnvaras par tiesībām pārstāvēt paju īpašnieku vairākuma intereses sabiedrībā. Turpinot realizēt starp viņu un /pers. J/ noslēgto vienošanos, 2006.gada laika posmā no 19.-22.decembrim /pers. F/, izmantojot LKS /Nosaukums A/ reorganizāciju par SIA /Nosaukums A/ un sabiedrības statūtu jauno redakciju, kas noteica kapitāla daļu atsavināšanu bez esošo dalībnieku pirmpirkuma tiesībām, saskaņā ar noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu noformēja kapitāla daļu pirkuma līgumus par faktiski jau notikušu procesu 2004.gadā, pēc kā 2006.gada 29.decembrī Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrēja uz sava vārda SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas 8286 latu, kas sastāda 11 789,92 *euro*, vērtībā (vienas kapitāla daļas nominālvērtība 1 lats jeb 1,42 *euro*), bet 2007.gada maijā Rīgā, pirmstiesas kriminālprocesa laikā nenoskaidrotā vietā un laikā, izmantojot /pers. J/ uzticēšanos un pārkāpjot starp viņu un /pers. J/ noslēgtā Pārvaldījuma uzticēšanas līguma nosacījumus, /pers. F/ izdarīja piesavināšanos – saskaņā ar starp viņu un /pers. J/ noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu uz viņa vārda reģistrētās SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, 8286 kapitāla daļas atsavināja tālāk /pers. M/, noslēdzot ar /pers. M/ pirkuma līgumu. Tādā veidā /pers. F/ piesavinājās /pers. J/ piederošās tiesības uz mantu lielā apmērā, ko veido kapitāla daļas 8286 latu jeb 11 789,92 *euro* vērtībā. Pēc tā /pers. F/ 2007.gada 31.maijā iesniedza Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā pieteikumu par izmaiņām SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sarakstā un reģistrēja kapitāla daļas uz /pers. M/ vārda.

Šādas /pers. F/ darbības kvalificējamas atbilstoši Krimināllikuma 179.panta trešajai daļai.

[10.2] Apgabaltiesa atzīst, ka, precizējot noziedzīgā nodarījuma aprakstā atbilstoši lietas materiālos esošajiem pierādījumiem starp /pers. F/ un /pers. J/ 2004.gada 1.oktobrī noslēgtā līguma nosaukumu – Pārvaldījuma uzticēšanas (nevis *uzticēšanās*) līgums, precizējot laika periodu, proti, norādot, ka paju iepirkšanas laiks aptvēra periodu no 2004.gada 1.oktobra līdz 8.novembrim, kad /pers. F/ tika izsniegti naudas līdzekļi paju iegādei un noslēgti Pilnvarojuma līgumi, izsniegtas pilnvaras, kā arī norādot, ka /pers. F/ piesavinājās /pers. J/ piederošās tiesības uz mantu nevis piederošo mantu, netika pārkāptas apsūdzētā aizstāvības tiesības.

/pers. F/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma apstākļu grozīšana un precizēšana tādā apjomā, kā to izdarīja apelācijas instances tiesa, neaizskar apsūdzētās personas tiesības uz aizstāvību. Izšķiroša nozīme ir tam, ka visi šie grozītie apstākļi apsūdzētajam bija zināmi, jo par tiem īstenotās aizstāvības ietvaros tika izteikti arī iebildumi lietas izskatīšanas gaitā un tiesu debatēs pirmās instances tiesā, kā arī uz tiem bija vērsta uzmanība apsūdzētā aizstāvju iesniegtajās apelācijas sūdzībās. Līdz ar to /pers. F/ attiecībā uz grozītajiem apstākļiem varēja pilnvērtīgi īstenot savu aizstāvību.

[11] Apgabaltiesa atzīst, ka Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība un apsūdzētā /pers. F/ vaina tā izdarīšanā pie šī sprieduma [10.1] punktā konstatētajiem apstākļiem ir pierādīta ar ziņām par faktiem, kas izriet no cietušā, liecinieku liecībām un pārējiem tiesas izmeklēšanā pārbaudītajiem rakstveida pierādījumiem un dokumentiem to kopumā un savstarpējā saistībā.

[11.1] Apsūdzētais /pers. F/ savu vainu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas neatzīst. Abu instanču tiesās izmantoja savas tiesības neliecināt.

No pirmstiesas procesā /pers. F/ kā aizdomās turētā 2008.gada 4.jūnijā sniegtajām liecībām izriet (*lietas 1.sējuma 163.-166.lapa*), ka /pers. J/ /pers. F/ nekādas SIA /Nosaukums A/ kapitāldaļas nav uzticējis un nemaz nav varējis uzticēt, jo /pers. J/ tās nekad nav piederējušas. /pers. J/ nekad nav bijis ierakstīts SIA /Nosaukums A/ dalībnieku reģistrā kā SIA /Nosaukums A/ dalībnieks un šādam ierakstam nekad nav bijis tiesiska pamata. Apgalvojums, ka ar 2004.gada 1.oktobra pārvaldījuma uzticēšanās līgumu /pers. J/ ir uzticējis /pers. F/ SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas, būtu pretrunā ar šī līguma priekšmetu, ka puses vienojas, ka /pers. F/ uz /pers. J/ rēķina un ar pilnu viņa risku veiks visas nepieciešamās darbības, lai iegūtu no esošajiem lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ biedriem vismaz 50%+1 balsi, tas ir, pilnvaras no vairāk kā puses lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ biedriem. Minētais līgums nesatur nekādu /pers. J/ un /pers. F/ vienošanos par to, ka /pers. J/ uzticēs /pers. F/ SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas. Turklāt arī naudas līdzekļus 2004.gada 1.oktobra līguma izpildes nodrošināšanai /pers. F/ no /pers. J/ nav saņēmis.

Tiesa atzīst, ka /pers. F/ savas vainas neatzīšana un sākotnēji pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības ir vērtējamas kā apsūdzētā izvēlēta aizstāvības taktika. Ticamība /pers. F/ liecībās norādītajām ziņām piešķirama tiktāl, cik tās nav pretrunā ar turpmāk analizētajām cietušā, liecinieku sniegtajām liecībām, pārbaudītajiem rakstveida pierādījumiem, kas savstarpējā saistībā un kopumā apgabaltiesas vērtējumā pierāda /pers. F/ vainu

Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

[11.2] No cietušā /pers. J/ liecībām izriet, ka 2004.gada rudenī mājās /Nosaukums C/ vairākas reizes ieradies kādreizējais /Nosaukums D/ bankas prezidents /pers. E/ un /pers. AS/. /pers. G/ sūdzējies par hipotekāro kredītu saistībā ar māju Mārupē. Abi tobrīd faktiski bijuši bez darba un lūguši, lai palīdzot ar kādām iespējām nopelnīt. /pers. J/ tobrīd bijis nodoms iegūt savā īpašumā un pārvaldībā LKS /Nosaukums A/. Piedāvājis viņiem, ka varētu izstrādāt šo biznesa projektu nolūkā pārņemt kontrolpaketi /pers. J/ par labu un vēlāk šo saimniecību pievienot /pers. J/ vienpersoniski piederošajai zemnieku saimniecībai (turpmāk-z/s) /Nosaukums C/. /pers. G/ ieteicis savu brāli /pers. F/ kā personu, kurš /pers. J/ interesēs un uzdevumā par /pers. J/ naudas līdzekļiem /pilsēta/pusē varētu nodarboties ar šo paju iegādi vismaz 50% un vairāk apmērā. Tā arī vienojušies. Projekta virsvadītāji bijuši /pers. G/ un /pers. E/, viņiem bijusi kompānija SIA /Nosaukums E/, kas izstrādājusi šo projektu. 2004.gada 1.oktobrī noslēgts Pārvaldības uzticēšanas līgums ar /pers. F/, kurā paredzēts, ka apsūdzētais /pers. J/ interesēs, viņa uzdevumā, par /pers. J/ naudu iegādāsies /Nosaukums A/ vairāk nekā 50% pajas, lai iegūtu kontroli LKS. Līgums paredzējis, ka šo daļu faktiskais īpašnieks un labuma guvējs būs /pers. J/. Ievērojot līguma nosacījumus, /pers. J/ bijusi droša pārliecība par /pers. F/ godaprātu, aizdomas par to, ka kāds varētu piesavināties iegādātās daļas vai naudas līdzekļus, nav radušās. Pēc līguma parakstīšanas gan /pers. J/ personīgi, gan cietušā grāmatvede /pers. P/ un saimniecības vadītājs /pers. R/ vairākas reizes nodevuši apsūdzētājam skaidras naudas līdzekļus, lai apsūdzētais /pers. J/ uzdevumā iegādātos LKS /Nosaukums A/ pajas. Par to noformēti ieņēmumu-izdevumu orderi, apsūdzētais, saņemot šos naudas līdzekļus, par to parakstījies orderos. Pēc tā /pers. F/ aktīvi uzsācis apbraukāt /Nosaukums A/ paju turētājus. Apsūdzētājam esot palīdzējis tā laika pagasta vecākais /pers. H/, ar kuru /pers. J/ bijis draudzīgās attiecībās. Informējis /pers. H/, ka apsūdzētais pajas uzpērk /pers. J/ uzdevumā un palūdzis, lai /pers. H/ brauc /pers. F/ līdzi, jo /pers. H/ cilvēki pazinuši, kas atviegloja paju iegādi. Tā kā LKS /Nosaukums A/ statūti paredzējuši paju pirmpirkuma tiesības LKS esošajiem biedriem, tad, apejot šo kārtību, sākotnēji nolemts slēgt pilnvarojuma līgumus ar paju īpašniekiem par tiesībām /pers. F/ tos pārstāvēt sabiedrības kopsapulcē. Bet vēlāk, iegūstot vairāk par 50% paju, plānos bijis sasaukt /Nosaukums A/ kopsapulci, ar esošo paju turētāju pilnvarām būtu nodrošināts balsu vairākums, kas savukārt dotu iespēju nomainīt valdi, ieceļot savus cilvēkus un iegūt kontroli LKS. Vēl pēc tam bijis plāns, pārveidojot LKS par SIA, izmainīt statūtus, atceļot kapitāla daļu pirmpirkuma tiesības, kas arī ticis izdarīts. Pēc šo darbību veikšanas ar pilnvaras devējiem bijis jānoslēdz formāls kapitāla daļu pārdošanas līgums par faktiski jau 2004.gadā veiktajiem darījumiem, jānomaina esošā valde, ieceļot jaunu valdi, kura pārsvarā sastāvētu no z/s /Nosaukums C/ esošiem biedriem – /pers. B/, /pers. R/ (z/s /amats/) un /pers. H/. Tālāk plānā bijis SIA /Nosaukums A/ pievienot z/s /Nosaukums C/, pēc kā tiktu faktiski izbeigta SIA /Nosaukums A/ kā pastāvīgas vienības pastāvēšana.

Šie plāni /pers. F/ bijuši labi zināmi, par to ticis runāts un apspriests un par /pers. F/ ieguldījumu viņam apsolīts honorārs 2500 lati. /pers. J/ uzdevumā /pers. F/ 2004.gada oktobra mēnesī līdz 8.novembrim LKS pajas faktiski jau bija nopircis, bet juridiski minētie darījumi noformēti ar pilnvarojuma līgumiem. Šo daļu iegādei /pers. F/ no cietušā puses izsniegti kopā 19 000 lati. Pats /pers. J/ paju pirkšanu nav veicis, jo vietējie iedzīvotāji, zinot /pers. J/ turību, parasti pieprasījuši ievērojami lielāku maksu par pajām, nekā bijusi faktiskā vērtība. Tobrīd cietušais piekopis tādu praksi, proti, mežus, zemi, ūdeņus no vietējiem iedzīvotājiem iegādājušies /pers. J/ tam pilnvarotās personas – /pers. L/, /pers. N/, /pers. R/, /pers. A/, /pers. C/, pēc tam pārformējot īpašumtiesības uz /pers. J/.

LKS /Nosaukums A/ gribējis iegādāties, lai tās pievienotu /pers. J/ piederošajai z/s /Nosaukums C/ un uz tās bāzes veidotu modernu piensaimniecības ražotni ar biogāzes staciju un šo uzņēmējdarbību attīstītu tālāk.

/pers. F/ diezgan ātri savācis vairāk kā 50% LKS /Nosaukums A/ paju īpašnieku balsis, kas devis tiesības sasaukt kopsapulci un nomainīt sabiedrības valdi. Sapulci organizējis nolīgts advokāts /pers. D/ no /pers. S/ advokātu biroja. /pers. D/ vadījis sapulci, kurā iecelta jauna valde. /pers. F/ ticis iecelts par /amats/, jo viņš aktīvi darbojies paju uzpirkšanā, regulāri atskaitījies un principā bijis centīgs. Pēc ārkārtas kopsapulces /pers. F/ ieradies un nodevis pilnvarojumu līgumus, ko bija ieguvis no LKS /Nosaukums A/ paju turētājiem. Dokumenti palikuši glabāties pie /pers. J/. Kad LKS /Nosaukums A/ pārveidota par SIA /Nosaukums A/ un pilnvarojuma līgumus varēts noformēt par pārdošanas līgumiem, minētos līgumus /pers. J/ iedevis /pers. F/.

2005.gadā jaunā LKS valde sākusi reorganizāciju, lai sabiedrību pārveidotu par SIA. /pers. F/ katru pirmdienu piedalījies z/s /Nosaukums C/ plānošanas sapulcēs pie /pers. J/ mājās, tajās piedalījies arī /pers. R/, /pers. P/, /pers. L/, /pers. B/ un citi pakļautie darbinieki. /pers. F/ atskaitījies par padarīto LKS /Nosaukums E/, saņēmis no /pers. J/ jaunus uzdevumus. Principā noslēgtais Pārvaldības uzticēšanas līgums darbojies. Nekādu aizdomu /pers. J/ nav bijis, izņemot gadījumu, kam tobrīd nav pievērsis uzmanību, proti, grāmatvede /pers. P/ pavēstījusi, ka viņai zvanījusi bijusī kolēģe no LKS /Nosaukums A/ - galvenā grāmatvede /pers. I/ un teikusi, lai pasakot /pers. J/, ka /pers. F/ no /Nosaukums A/ kases izņemot lielus skaidras naudas līdzekļus. Tikai pasmējušies, jo tur nav īsti bijis ko ņemt. Zinājis, ka katras nedēļas sākumā devuši naudas līdzekļus, lai nopirktu degvielu un samaksātu algas. Nākošajā tikšanās reizē /pers. J/ pajautājis /pers. F/, vai viņš ņēmis no sabiedrības kases naudu, uz ko /pers. F/ palicis dīvains un teicis, ka izņēmis naudu, lai aizvestu darbiniekiem kādu puķi vai šokolādi.

Plāns par /Nosaukums A/ pilnīgu pārņemšanu turpinājies vairāku gadu garumā līdz pat 2007.gada maijam. Šajā laikā, lai realizētu izstrādāto plānu, ticis izveidots SIA /Nosaukums F/, ar nolūku to iekļaut SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sastāvā. Tas ticis izdarīts. SIA /Nosaukums F/ iekļāvies ar 14 000 latu kapitālu un kļuvis par /Nosaukums A/ dalībnieku. Esošajiem paju biedriem palicis arvien mazāk daļu, jo viņi nepiedalījās. 2007.gada pavasarī varējusi notikt z/s /Nosaukums C/ iekļaušana /Nosaukums A/ sastāvā ar 22 000 latu kapitālu. Pēc šīm darbībām tikusi plānota pilnīga /Nosaukums A/ pārņemšana, jaunas valdes iecelšana, kurā vairs nebūtu iekļauts /pers. F/, jo viņam plānoti citi uzdevumi. Par to /pers. F/ zinājis.

2007.gada 26.aprīlī sasaukta /Nosaukums A/ kopsapulce, kurā vienbalsīgi ticis nolemts, ka z/s /Nosaukums C/ tiek uzņemti par dalībnieku SIA /Nosaukums A/. /pers. F/ bijis jāiesniedz dokumenti Uzņēmumu reģistrā. Tad sākušās dīvainības – pēc sapulces /pers. F/ nekādi nevarējis piereģistrēt z/s, jo tad kaut kas iesniegumā reģistram nav bijis pareizi uzrakstīts, tad Uzņēmuma reģistra darbinieki nebijuši uz vietas, tad /Nosaukums C/ nepareizi iestājušies statūtkapitālā. Tas sācis apnikt, un 2007.gadā uzaicinājis pie sevis uz mājām advokātu /pers. D/ un /pers. S/, kā arī /pers. F/, lai tos dokumentus, kuri it kā nepareizi uzrakstīti, sakārtotu un jautājumu par SIA /Nosaukums A/ atrisinātu. Advokāti sagatavojuši visus nepieciešamos dokumentus, tie parakstīti (arī no /pers. F/ puses) un atlicis tos iesniegt Uzņēmumu reģistrā, ko pieteicies izdarīt /pers. F/. /pers. J/ nekādas aizdomas vēl aizvien nav bijušas, tāpēc tam nav iebildis. Pēc tā /pers. F/ vairs ar /pers. J/ nav kontaktējies, uz telefona zvaniem un īsziņām nav atbildējis. Pēc kāda laika no /pers. L/ uzzinājis, ka viņam toreiz esošā /amats/ /pers. AB/ pastāstījusi, ka SIA /Nosaukums F/ piederošās daļas un tās, kas piederējušas /pers. J/, /pers. F/ pārdevis tēva paziņam /pers. M/. No Uzņēmuma reģistra aktuālās informācijas bijis redzams, ka /pers. F/ pārraudzībā esošās SIA /Nosaukums A/ daļas /pers. F/, pārkāpjot Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, sākotnēji noformējis kā sev piederošas un 2007.gada 30.maijā tās atdevis /pers. M/. Tā kā /pers. F/ joprojām izvairījies un bēguļojis, vērsies policijā ar iesniegumu pret /pers. F/. Izrādījies, ka /pers. F/ mantkārīgā nolūkā ir pārkāpis viņu starpā noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu un piesavinājies /pers. J/ piederošās SIA /Nosaukums A/ pamatkapitāldaļas, ko vēlāk pārdevis un naudas līdzekļus piesavinājies. Līdz ar to /pers. J/ ir nodarīti zaudējumi vismaz 19 000 latu apmērā. Uz liecību sniegšanas dienu šīs kapitāldaļas juridiski pieder /pers. F/ meitai un brāļa – /pers. G/ audžudēlam.

Apgabaltiesa piešķir ticamību cietušā liecībām par /pers. F/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļiem, jo liecībās norādītās ziņas apstiprinās gan ar liecinieku turpmāk spriedumā analizētajām liecībām, gan ar rakstveida pierādījumiem to kopumā.

[11.3] No LKS /Nosaukums A/ 2001.gada 31.jūlija statūtu redakcijas, apstiprinātas 2004.gada 5.aprīlī (*lietas 1.sējuma 41.-55.lapa, 2.sējuma 232.-242.lapa*), 5.8.punkta redzams, ka sabiedrības biedriem paju pārdošanas gadījumā, vēršoties rakstveidā pie valdes, jānodrošina paju pirmpirkuma

tiesību izmantošana sabiedrības biedriem un tikai pēc tam, ja neviens no biedriem tās nevēlas iegādāties, pajas var tikt atsavinātas pēc saviem ieskatiem.

[11.4] Cietušā /pers. J/ liecībās izklāstītie apstākļi par plāniem saistībā ar kontroles LKS /Nosaukums A/ iegūšanu, izvairoties no liekas publicitātes un konkurences radītiem traucējumiem, nevēloties /pers. J/ publiskot savu saistību ar šo sabiedrību, un par veidu, kā, apejot LKS biedru pirmpirkuma tiesību izmantošanu, īstenot kontroles pārņemšanu, apstiprinās ar 2004.gada 1.oktobrī starp /pers. J/ un /pers. F/ noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu (*lietas 1.sējuma 10.-12.lapa*).

No minētā līguma izriet, kas tas noslēgts starp /pers. F/ kā pārvaldītāju un /pers. J/ kā pilnvardevēju, nostiprinot mutisko vienošanos, ka pārvaldītājs pilnvardevēja uzdevumā, un izmantojot /pers. J/ šim mērķim izsniegtos personīgos naudas līdzekļus, iegūs no esošajiem LKS /Nosaukums A/ biedriem vismaz 50% + 1 balss, tas ir, pilnvaras no vairāk kā puses LKS biedriem, iegūstot kontroli sabiedrībā (līguma 1.punkts).

Apstākli, ka atbilstoši pielīgtajam /pers. F/ /pers. J/ interesēs bija jāiegūst pilnvaras pārstāvēt LKS 50% + 1 biedrus, neapstrīd arī pats /pers. F/.

Atbilstoši līguma 2.1. punktam puses pielīgušas, ka pārvaldītājs rīkojas tikai un vienīgi pilnvardevēja uzdevumā un interesēs un jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes un/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tiek uzskatīts par pilnvardevējam piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu. Pārvaldītājs atzīst, ka viņš nekad nevarēs izvirzīt īpašuma tiesību atzīšanas prasību pret pilnvardevēju par jebkādu īpašumu vai citu labumu, kas iegūts, pārvaldītājam veicot šī līguma izpildi.

[11.5] Lietā esošie kases izdevumu orderi (*lietas 1.sējuma 13., 14., 16-24.lapa*) apstiprina, ka noslēgtās vienošanās īstenošanai, biedru pilnvarojumu iegūšanai (līguma 1.punkts) /pers. F/ ir saņēmis /pers. J/ piederošos naudas līdzekļus. To saturs norāda, ka /pers. F/ LKS /Nosaukums A/ paju iegādei izsniegti turpmākie /pers. J/ finanšu līdzekļi: 2004.gada 1.oktobrī - 1000 lati, 2004.gada 6.oktobrī – 1000 lati, 2004.gada 8.oktobrī – 2000 lati, 2004.gada 11.oktobrī – 1500 lati, 2004.gada 13.oktobrī – 2000 lati, 2004.gada 14.oktobrī – 2000 lati, 2004.gada 18.oktobrī – 2000 lati, 2004.gada 20.oktobrī – 2500 lati, 2004.gada 24.oktobrī – 2000 lati, 2004.gada 29.oktobrī – 2000 lati un 2004.gada 8.novembrī – 1000 lati, bet kopā izsniegtie naudas līdzekļi sastāda 19 000 latus.

Savukārt, no 2004.gada 1.novembra ordera (*lietas 1.sējuma 27.lapa*) izriet, ka /pers. J/ /pers. F/ izmaksājis honorāra atlīdzību par paveikto uzdevumu 2500 lati, ko atzinusi arī aizstāvība, interpretējot gan šo apstākli kā tādu, kas saistībā ar pielīgtā uzdevuma izpildi izbeidz līguma darbību, ko tiesa savukārt neatzīst par atbilstošu līguma saturam.

[11.6] /pers. F/ pretēji lietā noskaidrotajiem apstākļiem minēto finanšu līdzekļu saņemšanu no /pers. J/ faktiski nav atzinis.

No lietas materiāliem redzams, ka pirmstiesas izmeklēšanā krimināllietā nozīmēta rokraksta ekspertīze, kuras veikšanai procesa virzītājs no civillietas Nr.C19031808 /pers. F/ prasībā pret /pers. J/ un z/s /Nosaukums C/ par kases izdevumu orderu atzīšanu par spēkā neesošiem izprasījis /pers. F/ rokraksta un paraksta paraugu oriģinālus (*lietas 7.sējuma 201.lapa, lietas 6.sējuma 80.-82.lapa*).

No /datums/rokraksta ekspertīzes Nr./numurs/ (*lietas 7.sējuma 219.-226.lapa*) izriet, ka iesniegtajos 11 kases izdevumu orderos: 01.10.2004., 06.10.2004., 08.10.2004., 11.10.2004., 13.10.2004., 14.10.2004., 18.10.2004., 20.10.2004., 24.10.2004., 29.10.2004., 08.11.2004. ierakstus „saņēmu, summa vārdiem", ļoti iespējams, ir izpildījis /pers. F/; parakstus 01.10.2004., 06.10.2004., 08.10.2004., 11.10.2004., 13.10.2004., 14.10.2004., 18.10.2004., 20.10.2004., 24.10.2004., 29.10.2004. izdevumu orderos /pers. F/ vārdā rindā „naudas saņēmēja paraksts", ļoti iespējams, ir izpildījis /pers. F/, savukārt parakstu 08.11.2004. izdevumu orderī nav iespējams detalizēti izpētīt (veikti izgriezumi). Atbilstoši eksperta sastādītajai secinājumu skalas gradācijai robežās no -4 līdz +4 eksperts novērtējis to ar + 3, piešķirot secinājumam pārliecību, ka, ļoti iespējams, rokrakstu/parakstu izpētāmajā dokumentā ir izpildījis tieši /pers. F/.

Neskatoties uz to, ka /pers. F/ savās sākotnējās liecībās ir noliedzis, ka no /pers. J/ ir saņēmis finanšu līdzekļus LKS /Nosaukums A/ paju īpašnieku pilnvaru noformēšanai, tomēr /pers. J/ personīgo naudas līdzekļu nodošanas faktu /pers. F/ minētā mērķa īstenošanai bez rakstveida pierādījumiem – Pārvaldījuma uzticēšanas līguma (1.1 punkts), kases orderiem, eksperta atzinumiem apstiprina arī liecinieku /pers. R/ un /pers. P/ liecībās norādītās ziņas to kopumā un savstarpējā saistībā. Bez ievērības nav atstājams arī apstāklis, ka civillietā Nr.C19031808 /pers. F/ prasībā pret /pers. J/ un z/s /Nosaukums C/ par kases izdevumu orderu atzīšanu par spēkā neesošiem /pers. F/ prasība ar spēkā stājušos tiesas spriedumu noraidīta.

[11.7] No liecinieces /pers. P/ liecībām izriet, ka 2000.gadā sākusi strādāt /pers. J/ piederošajā z/s /Nosaukums C/ par grāmatvedi. Apsūdzētajam saikne bijusi tikai ar /pers. J/. /pers. F/ un /pers. J/ biznesa sarunās nav piedalījusies un par tām liecināt nevar. Lieciniecei bija zināms par Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu, kas noslēgts starp /pers. F/ un /pers. J/, un par paju pirkšanu slepeni. Nauda, ko uz /pers. J/ pilnvaras pamata izņēmusi no bankas un, pamatojoties uz orderiem, izsniegusi /pers. F/ paju iegādei, bijusi /pers. J/ personīgie līdzekļi. /pers. J/ pats līgumus nav slēdzis, nevēlējies, lai sabiedrība par to uzzina un nemēģinātu iedzīvoties uz /pers. J/ rēķina, jo arī līdz tam, tiklīdz cilvēki uzzinājuši, ka /pers. J/ kaut ko grib nopirkt, tā prasītās summas uzreiz nesamērīgi pieaugušas, jo /pers. J/ uzskatīts par turīgu cilvēku, kas var atļauties maksāt vairāk.

Naudas izmaksas /pers. F/ notikušas /pers. J/ privātīpašumā /pagasts/pagastā, /Nosaukums C/ vienreiz nedēļā, kur lieciniece ieradusies, saņemot informāciju no /pers. J/ vai /pers. R/. /pers. F/ pēc naudas vienmēr atbraucis pats personīgi. Kāda summa katrreiz nepieciešama izsniegšanai, pateicis /pers. J/. Informācija uzreiz sarakstīta orderos, kā pamatojums norādīts /Nosaukums A/ paju iegādei. /pers. F/ bijis jāatskaitās /pers. J/. Lieciniecei zināms, ka /pers. F/ par izdarītajiem pirkumiem /pers. J/ pretī devis kaut kādus dokumentus. Tāpat lieciniecei zināms, ka juridiski daļas pārreģistrētas uz /pers. J/ vārda netika, jo /pers. F/ uzskatījis, ka tās ir viņa, ja reiz viņš tās nopircis.

Orderi nav noformēti kā grāmatvedības dokumenti, un tie nav tikuši iegrāmatoti z/s /Nosaukums C/ grāmatvedībā, jo nauda bijusi /pers. J/ personīgie līdzekļi. Lieciniece apstiprināja, ka /pers. J/ devis naudu tikai vienam mērķim – paju iegādei. 2500 latu honorārs /pers. F/ izmaksāts par padarīto darbu, proti, par to, ka /pers. F/ /pers. J/ vārdā nopircis pajas.

Par skaidras naudas izņemšanu un tās izmaksām /pers. F/ LKS /Nosaukums A/ paju iegādei /pers. J/ uzdevumā lieciniece /pers. P/ norādījusi arī savā pašrocīgi rakstītajā paskaidrojumā 2007.gada 16.jūlijā (*lietas 7.sējuma 71.lapa*).

[11.8] No liecinieka /pers. R/ liecībām izriet, ka ar /pers. F/ 2004.gadā liecinieku iepazīstinājis /pers. J/, norādot, ka /pers. F/ pārpirks pajas. Naudu paju uzpirkšanai devis /pers. J/, un viņš arī noteicis katrreiz izmaksājamās naudas summas apmēru. Nauda izmaksāta ar grāmatvedes /pers. P/ starpniecību. Kases orderi aizpildīti paviršī, jo tie nav bijuši grāmatvedības dokumenti, bet tiem bijis informatīvs raksturs. Naudas izsniegšanas mērķis gan vienmēr orderos ticis norādīts. /pers. F/ paju pirkšanā izrādījis entuziasmu, iebildumus nekādus nav izteicis. Paju pirkšana notikusi 2004.gada rudenī. Lieciniekam bijis zināms, ka starp /pers. F/ un /pers. J/ saistībā ar paju iepirkšanu ir noslēgts līgums, bet par tā saturu nav bijis informēts. /pers. J/ pats daudzus darbus nav darījis, bet uzticējis tos citiem, tāpat bijis arī ar paju uzpirkšanu. Lieciniekam nav bijis zināms, kāpēc paju uzpirkšana uzticēta tieši /pers. F/. Dokumentus, saistītus ar paju pirkšanu, liecinieks bija redzējis, bet tos nav lasījis. Gala iznākumā /pers. F/ kļuvis par īpašnieku, pajas pārrakstot uz sava vārda. Par to tālāko atsavināšanu trešajai personai liecinieks uzzinājis no /pers. J/. Liecinieks darba attiecības ar /pers. J/ izbeidzis 2011.gadā.

[11.9] Iepriekš analizētie pierādījumi apstiprina faktu, ka laika posmā no 2004.gada 1.oktobra līdz 8.novembrim apsūdzētais /pers. F/ nolūkā iegūt 50% + viena balss kontroles pārņemšanu LKS /Nosaukums A/ izmaksāja 67 LKS /Nosaukums A/ paju turētājiem ar no /pers. J/ saņemtajiem naudas līdzekļiem paju nominālvērtību atbilstoši paju daudzumam, pretim saņemot pārstāvības pilnvarojumu.

Cietušā /pers. J/ liecībās norādītais kontekstā ar Pārvaldījuma uzticēšanas līgumā pielīgto balsu vairākuma iegūšanu nodrošināja vadības kontroli LKS /Nosaukums A/, tostarp valdes sastāva maiņu, LKS statūtu grozīšanu, reorganizāciju uz SIA, kas tālāk deva iespēju, pamatojoties uz noslēgtajiem pilnvarojuma līgumiem, ko personas, kam piederēja pajas, jau tobrīd atbilstoši faktiskajiem apstākļiem bija uztvērušas kā paju pārdošanas darījumu, ar

tām pašām personām noslēgt formālus kapitāla daļu pirkuma līgumus, dodot iespēju /pers. F/ pārreģistrēt kapitāla daļu īpašuma tiesības.

Minētie apstākļi apstiprinās ar turpmākajiem pierādījumiem.

[11.9.1] Ar notāres /pers. DS/ apstiprinātiem pilnvarojuma līgumiem, uz kuru pamata izdotas pilnvaras /pers. F/ no /pers. AC/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 12.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 170 latus), /pers. Z/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 18.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 105 latus), /pers. AD/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 21.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 692 latus), /pers. AE/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 21.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 124 latus), /pers. AF/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 25.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 140 latus) un /pers. AG/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 29.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 110 latus) (*lietas 4.sējuma 2.-28.lapa*).

[11.9.2] No liecinieces /pers. DS/ liecībām izrietēja, ka pie liecinieces kā notāres formētas konkrētās pilnvaras. Katru reizi pie katra atsevišķa līguma un pilnvaras parakstīšanas lieciniece skaidrojusi par pilnvarotās personas pienākumu rīkoties pilnvaras devēja interesēs, izskaidrojusi pilnvaras termiņu un tās atsaukšanas iespēju. Lieciniece tāpat norādīja uz atšķirīgo notariāla akta veidā apliecinātam pilnvarojumam no notariāla akta veidā apliecināta pilnvarojuma līguma, proti, ka līgumu vienpusēji lauzt nevar. Uzrādītā pilnvara ir speciālpilnvara noteiktu uzdevumu veikšanai. Pilnvarojuma līguma mērķis ir plašāks, tajā var atrunāt tādas lietas, ko neietver pilnvarā, piemēram, atlīdzības izmaksāšana, konkrētus noteikumus pilnvaras izmantošanai. Lieciniece norādīja, ka pilnvarojuma līgumus slēdz reti. Parasti izdod tikai pilnvaru. Ja tiek noslēgts pilnvarojuma līgums – dalību ņem abas puses. Nauda viņas klātbūtnē nav tikusi maksāta. Līgumus saistībā ar LKS /Nosaukums A/ pajām starp /pers. F/ un citām personām tikuši sagatavoti un noslēgti vairāki. Liecinieciei nav bijis zināms par to, vai /pers. F/ līgumus slēdz un pilnvarojumu saņem, pārstāvot citas personas intereses. Pie līgumu noslēgšanas /pers. J/ vārds nav pieminēts.

[11.9.3] Ar /pagasts/pagasta bāriņtiesas priekšsēdētājas apliecinātiem pilnvarojuma līgumiem, uz kuru pamata izdotas pilnvaras /pers. F/ no /pers. AH/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 188 latus) un /pers. AI/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 196 latus) (*lietas 4.sējuma 32.-37.lapa*).

[11.9.4] Ar /pagasts A/ pagasta bāriņtiesas priekšsēdētājas apliecinātiem pilnvarojuma līgumiem, uz kuru pamata izdotas pilnvaras /pers. F/ no /pers. AJ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 12.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 112 latus), /pers. AK/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 26.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 115 latus) (*lietas 4.sējuma 42.-49.lapa*).

[11.9.5] Ar /pagasts B/ pagasta bāriņtiesas priekšsēdētājas /pers. O/ apliecinātiem pilnvarojuma līgumiem, uz kuru pamata izdotas pilnvaras /pers. F/ no /pers. AL/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 6.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 100 latus), /pers. AM/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 6.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 200 latus), /pers. AN/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 6.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 320 latus), /pers. AO/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 6.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 150 latus), /pers. AP/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 6.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 70 latus), /pers. AR/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 7.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 50 latus), /pers. U/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 7.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 40 latus), /pers. AS/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 7.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 127 latus), /pers. AT/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 7.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 300 latus), /pers. AU/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 223 latus), /pers. AV/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 515 latus), /pers. AZ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 168 latus), /pers. BA/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 116 latus), /pers. BB/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 282 latus), /pers. BC/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 134 latus), /pers. BD/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 11.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 34 latus), /pers. BE/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 12.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 157 latus), /pers. BF/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 12.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 150 latus), /pers. BG/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 205 latus), /pers. BH/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 638 latus), /pers. BI/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 383 latus), /pers. BJ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 657 latus), /pers. BK/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, ar grozījumiem 20.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 873 latus), /pers. BL/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 83 latus), /pers. BM/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 284 latus), /pers. BN/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 102 latus), /pers. BO/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 21 latu), /pers. BP/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 101 latu), /pers. BR/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 14.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 40 latus), /pers. BS/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 15.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 106 latus), /pers. BT/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 15.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 23 latus), /pers. BU/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 15.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 156 latus), /pers. BV/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 15.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 197 latus), /pers. BZ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 48 latus), /pers. CA/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 150 latus), /pers. CB/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 193 latus), /pers. CC/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 379 latus), /pers. CD/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 170 latus), /pers. CE/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 79 latus), /pers. CF/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 67 latus), /pers. CG/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 94 latus), /pers. CH/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 159 latus), /pers. CI/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 56 latus), /pers. CJ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 19.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 42 latus), /pers. CK/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 22 latus), /pers. CL/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 105 latus), /pers. CM/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 262 latus), /pers. T/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 201 latu), /pers. CN/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 20.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 65 latus), /pers. CO/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 21.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 216 latus), /pers. CP/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 26.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 76 latus), /pers. CR/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 26.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 400 latus), /pers. CS/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 26.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 90 latus), /pers. CT/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 26.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 115 latus), /pers. CU/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 29.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 70 latus), /pers. CV/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 29.oktobrī, pilnvarotājs saņem atlīdzību 181 latu), /pers. CZ/ (līgums noslēgts un pilnvara izdota 2004.gada 29.oktobrī, pilnvarotāja saņem atlīdzību 175 latus).

[11.9.6] No liecinieces /pers. O/ liecībām izriet, ka 2004.gadā strādājusi pagasttiesā, amats ļāvis veikt arī notariālas funkcijas. Par lietā noskaidrojamiem apstākļiem lieciniece norādīja, ka pie liecinieces vērsies /pers. F/, informējot, ka daži vietējie iedzīvotāji kā paju turētāji pilnvaros /pers.

F/ pārstāvēt viņus paju sabiedrībā. /pers. F/ iesniedzis jau sagatavotus pilnvaru projektus, proti, bijis pilnvarojuma līgums un pilnvara. Pilnvaru izsniegšana notikusi vairākas dienas, kopumā izsniegtas ap 30 pilnvaras. Pilnvaru devēji klātienē iepazīstināti ar parakstāmo dokumentu saturu un jēgu, personas apstiprinājušas, ka izprot darījuma būtību un parakstījušas dokumentus. Līgums un pilnvara noformēti 2 eksemplāros, viens izsniegts pilnvaras devējam, otrs palicis pagasttiesā. Pie pilnvaru noformēšanas /pers. F/ klātienē nav piedalījies. Lieciniece redzējusi, ka /pers. F/ ar katru paju turētāju izrunājies (sarunas saturu lieciniece nav dzirdējusi), samaksājis naudu. /pers. F/ parakstījies pašās beigās. Šāda pilnvaru izsniegšana nav bijusi ikdienišķa, bet neviens nekādas pretenzijas par šo pilnvarojumu nav izteicis. Lieciniecei nav bijusi saistība ar LKS /Nosaukums A/. Lieciniece /pers. F/ jautājusi, vai nebūs tā, ka tiekot pie vadības, viss tiks iztirgots, uz ko /pers. F/ atbildējis, ka neesot plāns kaut ko likvidēt vai izpārdot.

[11.10] No izdoto pilnvaru satura redzams, ka LKS /Nosaukums A/ paju turētāji /pers. F/ ir pilnvarojuši piedalīties visās biedru kopsapulcēs kā biedram, pēc saviem ieskatiem balsot par jebkuru jautājumu, tai skaitā par sabiedrības valdes un citu pārvaldes institūciju atcelšanu, par sabiedrības reorganizāciju vai likvidāciju, statūtu grozīšanu. Pilnvarnieks ir tiesīgs iepriekš minētā uzdevuma veikšanai pilnvarotāja vārdā iesniegt, saņemt un parakstīt visus nepieciešamos dokumentus.

Izvērtējot pilnvaru saturu un jēgu cietušā un liecinieku liecībās norādīto apstākļu kontekstā, kā arī ievērojot pilnvarotājiem samaksāto atlīdzību un to apmērus, secināms, ka faktiski paju turētāji atbilstoši katra rīcībā esošo paju skaitam tās ir atsavinājuši /pers. F/, pilnībā nododot savas kā paju turētāju biedru tiesības lemt par būtiskiem ne tikai saimnieciskiem, bet arī LKS pastāvēšanas (reorganizācijas, likvidācijas utt.) jautājumiem. Ievērojot tobrīd statūtos nostiprinātās biedru pirmpirkuma tiesības paju atsavināšanas gadījumā, apejot to, /pers. F/ /pers. J/ uzdevumā īstenoja plānu iegūt kontroli, proti, 50% + 1 balss lēmumu pieņemšanai LKS /Nosaukums A/, ko sākotnēji nodrošināja plašais sabiedrības biedru izsniegtais pilnvarojums, kas savukārt nākotnē nodrošināja valdes nomaiņu, statūtu grozīšanu un LKS reorganizāciju par SIA un tiesisku pamatu jau kapitāla daļu pirkuma līgumu formālai noformēšanai.

Vērtējot liecinieču /pers. O/ un /pers. DS/ liecības, secināms, ka liecinieces vien ir pildījušas savus amata pienākumus, izgatavojot attiecīgos dokumentus – pilnvarojuma līgumus un pilnvaras, iepazīstinot ar to saturu un jēgu dokumentu parakstītājus. Apstāklis, ka ne pilnvarojuma līgumi, ne vēlāk parakstītie pirkšanas līgumi netika apstrīdēti (citiem nemaz nebija zināms par tādiem pirkuma līgumiem), izsniegtās pilnvaras netika atsauktas, ir vērtējams liecinieku liecībās norādīto ziņu tvērumā, ka faktiski lieciniekiem nebija nozīmes un viņus neinteresēja, kā juridiski tiek atspoguļots paju atsavināšanas process, jo atlīdzību par pajām lecinieki bija saņēmuši jau 2004.gadā un ar to, lieciniekuprāt, viņu jebkāda saistība ar pajām bija izbeigusies un interese zudusi.

Minētais apstiprinās arī ar tiesas izmeklēšanas laikā nopratināto liecinieku /pers. AB/, /pers. P/, /pers. R/, /pers. H/, /pers. S/, /pers. D/, /pers. L/, /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. CS/, /pers. T/, /pers. U/, /pers. V/, /pers. Z/ liecībās norādīto ziņu kopumu, apstiprinot /pers. F/ veiktās darbības, veicot LKS /Nosaukums A/ biedriem piederošo paju uzpirkšanu, kas juridiski tika noformēts 2006.gada decembrī ar Pirkuma līgumiem par SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu pirkšanu uz /pers. F/ vārda.

[11.10.1] No liecinieka /pers. T/ liecībām (*lietas 3.sējuma 30.-31.lapa*), izriet, ka ar /pers. F/ iepazinies, kad /pers. F/ nopircis pajas, /pers. J/ – nepazīst. Par iespēju pārdot pajas uzzinājis no bijušās agronomes /pers. DA/. Ar /pers. F/ satikušies /pilsēta/ pagastmājā, kur /pers. F/ par 200 pajām samaksājis 200 latus, paskaidrojot, ka gribot veidot paju sabiedrību. Parakstījis dokumentus, ka pajas pāriet /pers. F/ rīcībā, bijis līgums, parakstījis divus dokumentus.

[11.10.2] No liecinieces /pers. U/ liecībām izriet, ka no 1977. līdz 2019.gadam strādājusi /Nosaukums A/ par vetārsti uz pusslodzi, iepriekš bijusi /amats/. Līdz 2004.gadam lieciniece bijusi LKS valdē, viņai piederējušas 65 pajas. 2004.gada rudenī uzzinājusi, ka /pers. F/ uzpērk pajas. Tā kā no pajām nav bijis nekāds labums, lieciniece nolēmusi tās pārdot. Darījums ticis slēgts pagasttiesas priekšsēdētājas /pers. O/ klātbūtnē. /pers. F/ par 40 pajām samaksājis 40 latus. Darījums noformēts kā pilnvarojuma līgums, tā gribējis /pers. F/. 2006.gadā, kad LKS /Nosaukums A/ pārveidota par SIA, /pers. F/ lecinieci uzaicinājis uz kantori, lai lieciniece parakstītu daļu pirkuma līgumu. No /pers. F/ uzzinājusi, ka, pamatojoties uz 2004.gada pilnvarojuma līgumu, tobrīd ir noformēts SIA kapitāla daļu pirkuma līgums. Tā kā naudu par pajām jau bija saņēmusi, tad līgumu vienkārši parakstījusi, pretenziju pret /pers. F/ nav. /pers. F/ šajā procedūrā palīdzējusi /pers. CS/, kura žurnālā pierakstījusi, ka lieciniecei vēl paliek 15 pajas, kuras paturējusi sev drošībai (*lietas 8.sējuma 47.lapa*).

[11.10.3] No liecinieka /pers. V/ (*lietas 8.sējuma 48.lapa*) liecībām izriet, ka savas pajas pārdevis /pers. F/, noformējot to kā pilnvaru. Kādreiz strādājis un viņam piederējušas /Nosaukums A/ pajas. Pretenziju pret /pers. F/ nav. /pers. J/ personīgi nepazīst. Liecinieks tiesai iesniedzis ar /pers. F/ noslēgto pilnvarojuma līgumu un pilnvaru, apliecinot, ka to ir parakstījis. Attiecībā par parakstu uzrādītajā Pirkuma līgumā, liecinieks to norādījis kā savu, neko sīkāk nespējot paskaidrot.

[11.10.4] No liecinieces /pers. Z/ liecībām izriet, ka 2004.gada 18.oktobrī pie notāres /pers. DS/ ar /pers. F/ noslēgusi pilnvarojuma līgumu, ar kuru lieciniece pilnvarojusi /pers. F/ pārstāvēt viņu kā LKS /Nosaukums A/ paju turētāju. Kartiņa apliecinājusi, ka lieciniecei pieder 105,18 pajas, kas līdzvērtīgas 105,18 latiem. No /pers. F/ par minēto pilnvarojuma līguma noslēgšanu saņēmusi 105 latus. Par /pers. F/ mērķiem pilnvarojuma ietvaros lieciniecei informācijas nav bijis. Pilnvarojuma līgumu nav atsaukusi, mantiska rakstura pretenziju pret /pers. F/ nav. Par tiesas izmeklēšanā uzrādīto pirkuma līgumu lieciniece paskaidroja, ka 2006.gadā ar /pers. F/ nav tikusies, nekādu līgumu nav parakstījusi.

[11.10.5] No liecinieka /pers. AV/ liecībām izriet (liecinieks miris, liecības nolasītas, *lietas 3.sējuma 43.lapa*), ka lieciniekam 2004.gadā piederējušas 515 pajas. Oktobra mēnesī, varējis būt ap 11.datumu ar liecinieku sazinājies /pers. F/ un piedāvājis nopirkt no liecinieka pajas, par katru paju samaksājot 1 latu. /pers. F/ vēlmi iegādāties pajas skaidrojis ar nepieciešamību iegūt balsu vairākumu, lai iekļūtu LKS /Nosaukums A/ valdē. Liecinieks pats vairs LKS nav strādājis, zinājis par tā slikto saimniecisko stāvokli, piekritis pajas /pers. F/ pārdot bez nolūka tās jebkad atgūt. Liecinieks pagastmājā pie priekšsēdētājas /pers. O/ parakstījis pilnvarojuma līgumu un pilnvaru, saņemot par pajām samaksu. Tālākais saistībā ar notiekošo LKS /Nosaukums A/ lieciniekam nav vairs interesējis. 2006.gada 19.decembra pirkuma līgumu liecinieks nekad nav redzējis un nav parakstījis.

[11.10.6] No liecinieku /pers. T/, /pers. U/, /pers. V/, /pers. Z/, /pers. AV/ liecībās norādītām ziņām secināms, ka liecinieki kā paju turētāji ar /pers. F/ kontaktējās kā ar paju uzpircēju un liecinieku patiesais nodoms jau 2004.gadā bija paju atsavināšana, par ko liecinieki no /pers. F/ saņēma atlīdzību atbilstoši paju daudzumam par nominālvērtību 1 lats. Lieciniekiem nebija svarīgi, kā darījums tiek noformēts juridiski, piekrituši /pers. F/ piedāvātajam risinājumam par pilnvarojuma izsniegšanu /pers. F/, taču faktiski paju turētāji uzskatīja, ka pajas ir atsavinātas, atlīdzība par to ir saņemta. /pers. U/ pēc /pers. F/ pieprasījuma 2006.gadā pēc LKS /Nosaukums A/ reorganizācijas par SIA formāli parakstīja arī kapitāla daļu pirkuma līgumu, nesaņemot par to līgumā norādīto samaksu, jo faktiski darījums jau bija noticis 2004.gadā, izsniedzot pilnvaru. /pers. Z/, /pers. AV/ noliedza, ka ietai pievienotos pirkuma līgumus būtu parakstījuši, jo uzskatīja, ka pajas ir atsavinātas jau 2004.gadā, izsniedzot pilnvaru pārstāvēt. /pers. V/ atcerējās tikai pilnvarojuma izsniegšanu /pers. F/.

[11.10.7] No liecinieka /pers. C/ liecībām izriet, ka liecinieks no 2008.-2011.gadam strādājis pie /pers. J/. /pers. J/ gribējis iegādāties LKS /Nosaukums A/ daļas, tāpēc vajadzējis uzrunāt paju īpašniekus. Tolaik rīkojies /pers. J/ uzdevumā. Bijis saraksts, kuram pie kura paju īpašnieka jābrauc. Par kapitāla daļu turēšanu nekādu atlīdzību no /pers. J/ liecinieks nav saņēmis. Kapitāla daļu īpašnieku sapulcēs nevienā nav piedalījies. Tā kā kapitāla daļas bijušas uz liecinieka vārda, tad skaitījies /Nosaukums A/ līdzīpašnieks, bet faktiski tās lieciniekam nekad nav piederējušas. Liecinieks atzina, ka /pers. J/ interesēs rakstījis savā vārdā arī iesniegumus policijai par situāciju LKS, SIA /Nosaukums E/.

[11.10.8] No liecinieka /pers. A/ liecībām izriet, ka savulaik strādājis pie /pers. J/, kura uzdevumā pircis dažādus īpašumus. Liecinieks bija dzirdējis par domstarpībām starp /pers. F/ un /pers. J/, bet detaļās nav iedziļinājies. Lieciniekam arī piederējušas LKS /Nosaukums A/ pajas, kuras nopircis no kāda veca vīra un pēc tam pārdevis/atdevis (liecinieks konkrēti neatcerējās) SIA /Nosaukums F/, bet faktiski /pers. J/. No pajām nekādu materiālu labumu nav guvis. Pēc /pers. J/ ierosinājumu pilnvarojis /pers. J/ veikt viņa pārstāvību, kas noformēts /pilsēta A/ pie notāra.

[11.10.9] No liecinieka /pers. B/ liecībām izriet, ka vairāk kā pirms 10 gadiem strādājis pie /pers. J/, apmēram 3-4 gadus bijis agronoms /pers. J/ piederošajā zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/. Liecinieks norādīja, ka /pers. A/ zinājis kā /pers. J/ piederošās graudu kalts būves vadītāju, /pers. C/ vadījis medību saimniecību un briežu dārzu, /pers. R/ bijis tiešais darba vadītājs zemnieku saimniecībā /Nosaukums C/. Ar /pers. F/ kā LKS /Nosaukums A/ vadītāju lecinieku iepazīstinājis pats /pers. J/. Par paju pirkšanu un pilnvaru izsniegšanas procesu lieciniekam nekas nav zināms.

[11.11] Novērtējot iepriekš analizētos pierādījumus, apgabaltiesa konstatē, ka atbilstoši Pārvaldījuma uzticēšanas līguma mērķim par kontroles iegūšanu /pers. F/ par /pers. J/ izsniegtajiem naudas līdzekļiem, pamatojoties uz paju turētāju izsniegtajām pilnvarām, ieguva balsu vairākumu, līdz ar to arī kontroli LKS /Nosaukums A/ un, darbojoties atbilstoši /pers. J/ sākotnējam plānam, /pers. F/ tika iecelts par /amats/, pēc kā saskaņā ar /pers. J/ plānu reorganizēja LKS par SIA /Nosaukums A/, grozot arī statūtus, ar kuriem saskaņā varēja notikt kapitāla daļu atsavināšana bez esošo dalībnieku pirmpirkuma tiesībām. Minētais deva pamatu ar bijušajiem paju turētājiem, pēc reorganizācijas – kapitāla daļu īpašniekiem noformēt kapitāla daļu pirkuma līgumus par faktiski jau 2004.gadā notikušu procesu. Pēc tā 2006.gada 29.decembrī /pers. F/ Uzņēmumu reģistrā uz sava vārda reģistrēja SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas 8286 latu vērtībā, kas atbilst 11 789,92 *euro* (vienas kapitāla daļas nominālvērtība 1 lats jeb 1,42 *euro*). Minētais apstiprinās arī ar turpmāk analizētajiem pierādījumiem.

[11.11] No liecinieces /pers. AB/ liecībām izriet, ka savulaik strādājusi paju sabiedrībā, kura 2004.gadā pārorganizēta par LKS /Nosaukums A/. Lieciniece bija dzirdējusi, ka /pers. J/ cilvēks uzpērk LKS /Nosaukums A/ pajas. Vēlāk kļuvis zināms, ka /pers. F/ nopircis pāri par 50% paju. Pirmo reizi lieciniece ar /pers. F/ satikusies 2004.gada 1.novembrī, kad sasaukta LKS /Nosaukums A/ sapulce, kurā nomainīta valde un /pers. F/ pārņēmis LKS /Nosaukums A/ vadību. Jaunajā valdē par /amats/iecelts pats /pers. F/, par /amats/ – /pers. H/, /pers. CS/ un pati lieciniece. /pers. F/ sapulcē piedalījies uz pilnvaru pamata. Vēlāk tikuši grozīti statūti, bet par grozījumu mērķi lieciniece neatcerējās. 2007.gada maija beigās vai jūnija sākumā /pers. F/ pazudis, apkārtējiem tas licies aizdomīgi. Pārbaudot informāciju par uzņēmumu Lursoft datu bāzē, konstatēts, ka mainījies valdes sastāvs, par īpašnieku reģistrēts /pers. M/.

Lieciniecei bijis zināms, ka no paju sabiedrības /Nosaukums G/ LKS /Nosaukums A/ pārņēmusi zemi, lopus, fermas, tehniku, dažādas ēkas, vairākas fermas, finansiālais stāvoklis bijis ļoti slikts. Liecinieces ieskatā naudu LKS /Nosaukums A/ devis /pers. J/. Pats /pers. J/, lieciniecesprāt, nav gribējis /pilsēta/sev pievērst lieku uzmanību, tāpēc /pers. J/ vienojies ar /pers. F/. Sapulcē /pers. F/ nekādus nākotnes virzienus nav iezīmējis, nekas nav liecinājis par to, ka /pers. F/ vispār būtu kaut kādas zināšanas un pieredze lauksaimniecības vadīšanā. Liecinieces pienākumos bijušas sekretāres funkcijas, kase, kadru lietas. 2004.gadā /pers. F/ algu saņēmis kā /amats/. Liecinieces klātbūtnē /pers. F/ ar /pers. J/ nav sazvanījies.

[11.12] 2004.gada 1.novembrī atkārtotas ārkārtas sabiedrības biedru sapulcē balsošanas rezultātā atcelta līdzšinējā sabiedrības valde un par LKS /Nosaukums A/ /amats/ iecelts /pers. F/, par /amats/ - /pers. DB/, /pers. H/, /pers. AB/, /pers. ED/, /pers. DD/ un /pers. CS/. Minēto apliecina izraksts no LKS /Nosaukums A/ biedru kopsapulces protokola Nr.2a-2004 (*lietas 2.sējuma 220.-222.lapa*). Pieteikums par izmaiņām valdē iesniegts Uzņēmuma reģistrā 02.11.2004. (*lietas 2.sējuma 211.-219.lapa*).

[11.13] 2006.gada laika posmā no 19.-22.decembrim /pers. F/, izmantojot LKS /Nosaukums A/ reorganizāciju par SIA /Nosaukums A/ un sabiedrības statūtu jauno redakciju, kas noteica kapitāla daļu atsavināšanu bez esošo dalībnieku pirmpirkuma tiesībām, noformēja kapitāla daļu pirkuma līgumus ar tiem kapitāla daļu īpašniekiem, kurus līdz tam pārstāvēja uz pilnvaru pamata, par faktiski jau notikušiem darījumiem 2004.gadā, ko apstiprina turpmāk norādītais.

[11.14.1] Ar Uzņēmuma reģistra Ventspils reģionālās nodaļas izņemtajiem un lietai pievienotajiem Pirkuma līgumiem (*lietas 4.sējuma 226.-286.lapa*) apstiprinās, ka laika periodā no 2006.gada 19.decembra līdz 2006.gada 22.decembrim /pers. F/ kā pircējs un /pers. BJ/, /pers. BL/, /pers. CA/, /pers. BI/, /pers. CS/, /pers. AS/, /pers. AM/, /pers. AN/, /pers. AK/, /pers. BK/, /pers. AH/, /pers. BG/, /pers. BH/, /pers. BB/, /pers. CJ/, /pers. BT/, /pers. AD/, /pers. AO/, /pers. BZ/, /pers. AC/, /pers. AE/, /pers. BN/, /pers. BF/, /pers. DE/, /pers. CL/, /pers. AG/, /pers. AI/, /pers. CH/, /pers. BU/, /pers. BS/, /pers. CM/, /pers. BE/, /pers. CB/, /pers. CE/, /pers. BC/, /pers. BR/, /pers. AZ/, /pers. CZ/, /pers. CU/, /pers. AU/, /pers. AT/, /pers. U/, /pers. AV/, /pers. CR/, /pers. BA/, /pers. AJ/, /pers. BD/, /pers. Z/, /pers. AF/, /pers. BM/, /pers. CO/, /pers. T/, /pers. CC/, /pers. V/, /pers. CP/, /pers. CV/, /pers. CT/, /pers. CG/ kā pārdevēji noslēguši Pirkuma līgumus par SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu pārdošanu.

[11.14.2] No rokraksta ekspertīzēm (*lietas 3.sējuma 87-.89., 92.-94., 97.-102.lapa*) un tajās izdarītajiem secinājumiem izriet, ka kapitāla daļu pirkumu līgumos parakstu nav izpildījis /pers. AV/, /pers. BE/, /pers. BC/, /pers. BD/, /pers. AF/, /pers. BM/, /pers. CC/; /pers. CR/, /pers. CE/, /pers. BR/, /pers. AZ/, /pers. CZ/, /pers. CU/, /pers. AT/ , /pers. AJ/, /pers. V/, /pers. CV/, /pers. CT/ parakstus ir izpildījušas pašas minētās personas; nav iespējams noteikt, vai /pers. BA/ parakstu izpildījusi pati persona; /pers. CB/, /pers. AU/, /pers. U/, /pers. CP/ parakstus, iespējams, izpildījušas pašas personas; nav iespējams noteikt, vai parakstus izpildījusi /pers. Z/, /pers. T/, /pers. CG/, /pers. CO/.

No minētā izriet, ko apstiprina arī liecinieku /pers. AV/ , /pers. T/, /pers. Z/ liecībās norādītās ziņas, ka vairāki Pirkuma līgumos norādītie kapitāla daļu pārdevēji par 2006.gadā noslēgto Pirkuma līgumu vispār nebija informēti, bet citi atzina, ka līgumu parakstījuši formāli, jo uzskatījuši, ka faktiski līgums apstiprina 2004.gadā notikušo paju atsavināšanu, par ko samaksa jau ir saņemta. To pašu apsvērumu dēļ, proti, jo samaksa par pajām bija jau saņemta, nevienam no paju turētājiem, kuri izsniedza pilnvaru /pers. F/, ne arī vēlāk kā reģistrētajiem kapitāla daļu īpašniekiem attiecībā uz to pārdošanu /pers. F/ pretenziju pret /pers. F/ nebija. Pirkumu līgumu formālo raksturu apstiprina gan šo līgumu vienveidība, gan īsais laika periods, kurā tie noslēgti/parakstīti, pārdevēju personu datu atbilstība 2004.gada oktobra mēnesī noslēgto Pilnvarojumu līgumu un pilnvarotāju personām, samaksas neveikšana.

[11.15] Kā izriet no Uzņēmuma reģistra sniegtajām ziņām (*lietas 2.sējuma 2.-273.lapa*) par SIA /Nosaukums A/ reģistrāciju un veiktajām izmaiņām dalībnieku sarakstos, SIA /Nosaukums A/ reģistrēta 31.07.2001., bet komercreģistrā ierakstīta 14.12.2006. ar /amats/ /pers. AB/ un /amats/ /pers. F/. /pers. F/ kā /amats/ sabiedrībā bija kopš 03.11.2004..

No SIA /Nosaukums A/ dalībnieku reģistra uz 29.01.2007. redzams, ka /pers. F/ kopš 18.11.2006. pieder 8286 kapitāla daļas ar daļas nominālvērtību 1 lats, SIA /Nosaukums F/ – 14 000 kapitāla daļas ar daļas nominālvērtību 1 lats, bet pavisam kopā ar citiem dalībniekiem reģistrētas 28 730 daļas (*lietas 2.sējuma 44.-46.lapa*).

No SIA /Nosaukums A/ dalībnieku reģistra uz 15.05.2007. redzams, ka /pers. F/ kopš 18.11.2006. pieder 22 286 (8286+14 000) kapitāla daļas ar daļas nominālvērtību 1 lats, bet pavisam kopā ar citiem dalībniekiem reģistrētas 28 730 daļas (*lietas 2.sējuma 29.-32.lapa*).

No SIA /Nosaukums A/ dalībnieku reģistra uz 31.05.2007. redzams, ka /pers. F/ kopš 18.11.2006. vairs nav reģistrēts dalībnieku reģistrā, bet viņa vietā 22 286 kapitāla daļu ar daļas nominālvērtību 1 lats īpašnieks reģistrēts /pers. M/ (*lietas 2.sējuma 23.-26.lapa*).

[11.16] No liecinieka /pers. M/ liecībām (*lietas 7.sējuma 118.lapa*) izriet, ka liecinieks SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas iegādājies no /pers. F/, pazinis viņa vecākus, bija pārliecināts, ka darījums ir tiesisks.

[11.17] No liecinieka /pers. D/ liecībām (lieciniekam uzrādīti lietas materiālos esošie dokumenti: lietas 1.sējuma 8.-9.lapa - iesniegums; 7.sējuma

164.-165.lapa - ārkārtas dalībnieku sapulces protokols, 173.-174.lapa - statūti, 182.-184.lapa - dalībnieku reģistrs, 181.lapa - pamatkapitāla palielināšanas noteikumi) izriet, ka liecinieks piedalījies LKS /Nosaukums A/ reorganizācijas procesā par SIA, pamatkapitāla palielināšanā, SIA /Nosaukums F/ ienākšanā kā pamatkapitāla daļu dalībniekam. /pers. F/ bijis /Nosaukums A/ /amats/ un dalībnieks, SIA /Nosaukums F/ /amats/. Starp /pers. J/ un /pers. F/ bijis noslēgts Pārvaldījuma uzticēšanas līgums, kura ietvaros /pers. F/ /pers. J/ uzdevumā un interesēs veicis darbības, kas saistītas ar kontroles iegūšanu /Nosaukums A/. Liecinieks nav zinājis Pārvaldījuma uzticēšanas līguma sagatavotāju. Uzsākot darba gaitas SIA /Nosaukums H/, iepriekšējā kolēģe lieciniekam nodevusi savas lietas, tostarp arī /pers. J/. /pers. F/ visu savu darbību saskaņojis ar /pers. J/. Lieciniekam komunikācija vairāk notikusi ar /pers. F/, bet kolēģim /pers. S/ – ar /pers. J/. Dokumenti bijuši saistīti ar procesu, kur SIA /Nosaukums A/ tiek palielināts pamatkapitāls un z/s /Nosaukums C/ veic ieguldījumus. Bijuši dalībnieku reģistra dokumenti, statūti, dalībnieku sapulces protokolu atvasinājumi. Informāciju, kas noticis dalībnieku sapulcē, sniedzis /pers. F/. Dalībnieku sapulces protokola oriģināls ticis uzrādīts tikšanās reizē, bet sagatavojis tikai tā atvasinājumu. /pers. F/ pats parakstījis dokumentus par z/s /Nosaukums C/ iekļaušanu SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sastāvā ar pamatkapitāla palielināšanu un apņēmies iesniegt reģistrā, kas, kā vēlāk uzzinājis no /pers. J/, nav ticis no /pers. F/ puses izdarīts.

[11.18] No liecinieka /pers. S/ liecībām izriet, ka /pers. J/ no 2005.gada bijis SIA /Nosaukums H/ klients. Saistībā ar /pers. J/ saimniecisko darbību lauksaimniecības sfērā liecinieks sniedzis arī nodokļu konsultācijas. /pers. F/ saticis z/s /Nosaukums C/, kad parakstīti dokumenti. Lieciniekam bijis zināms, ka 2007.gada pavasarī biroja jurists /pers. D/, izpildot /pers. J/ doto uzdevumu, sagatavojis dokumentu projektus par /pers. J/ piederošās z/s /Nosaukums C/ kļūšanu par SIA /Nosaukums A/ dalībnieku ar mērķi /pers. J/ pārņemt SIA /Nosaukums A/ vadības kontroli. Uz to brīdi SIA /Nosaukums A/ dalībnieks jau bijis ar /pers. J/ saistītais SIA /Nosaukums F/, kura iekļaušanas dokumentus arī sagatavojis /pers. D/. /pers. F/ bijis /Nosaukums A/ /amats/ vai /amats/, ar viņu komunicējis /pers. D/. Liecinieks /pers. F/ uzskatījis par /pers. J/ uzticības personu, nolīgtu konkrētu /pers. J/ interesēm pakārtotu uzdevumu izpildei. Dokumenti bijuši saistīti ar SIA /Nosaukums A/ pamatkapitāla palielināšanu, iestājoties tajā z/s /Nosaukums C/. Par to, ka /pers. F/ jāiegūst SIA /Nosaukums A/ kontrole, uzzinājis no /pers. D/.

Attiecīgo dokumentu parakstīšanā piedalījušies z/s /Nosaukums C/ toreizējais direktors /pers. R/, /pers. F/, /pers. D/, liecinieks un pats /pers. J/. Par /pers. J/ turpmākajiem plāniem liecinieks neatcerējās, taču uzskatījis, ka /pers. J/ tobrīd vēl uzticējies /pers. F/, par ko liecinājis fakts, ka /pers. J/ tā vietā, lai dokumentus Uzņēmumu reģistrā iesniegtu juristi, nav iebildis /pers. F/ iniciatīvai tos iesniegt pašam. Lieciniekam nebija zināmi iemesli, kāpēc /pers. F/ dokumentus neiesniedza, bet /pers. J/ bijis neapmierināts ar juristu biroja darbu, jo netika sasniegts rezultāts.

[11.19] No liecinieka /pers. L/ liecībām izriet, ka no 2007.gada bijis /pers. J/ pilnvarotā persona par nekustamo īpašumu iegādi gan no juridiskām, gan privātpersonām. Lieciniekam piederējušas LKS /Nosaukums A/ pajas, cik pēc skaita, neatceras. Pajas nodevis /pers. J/. /pers. C/ un /pers. A/ pazīst kā personas, kas strādājušas pie /pers. J/. Lieciniekam bijis virspusēji zināms par kaut kādām domstarpībām saistītām ar pajām starp /pers. J/ un /pers. F/, bet konkrētāk liecinieks nezināja. Liecinieks zināja, ka /pers. J/ uzskatījis, ka ticis *uzmests* (domāts piekrāpts) no /pers. F/ puses.

[11.20] Par cietušā /pers. J/ liecībās norādītajām mērķtiecīgajām darbībām iegūt kontroli un pilnībā pārņemt LKS /Nosaukums A/, kā ietvaros ietilpa arī vienošanās ar /pers. F/, noslēdzot Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu un uzticot kontroles pārņemšanu /pers. F/, liecina arī turpmāk lietā noskaidrotie apstākļi.

[11.20.1] No 2007.gada 25.aprīļa pieteikuma, kas iesniegts SIA /Nosaukums A/ valdei, redzams, ka /pers. J/ piederošā z/s /Nosaukums C/ ar kapitālu 10 000 lati vēlas pievienoties SIA /Nosaukums A/. Pieteikumu iesniedzis z/s pārvaldnieks /pers. R/ (*lietas 7.sējuma 76.lapa*).

[11.20.2] No liecinieces /pers. CS/ liecībām izriet, ka 2007.gada 26.aprīlī notikusi SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sapulce, kurā viens no dienas kārtības jautājumiem bijis jauna dalībnieka z/s /Nosaukums C/ iesaistīšana sabiedrībā ar kapitālu 10 000 latiem, palielinot sabiedrības pamatkapitālu līdz 38 730 latiem. Par šo jautājumu ticis nobalsots vienbalsīgi, apstiprinot z/s /Nosaukums C/ iesaistīšanu SIA /Nosaukums A/. Par minēto sapulces gaitu sagatavots arī dalībnieku sapulces protokols, kuru parakstījis arī /pers. F/. Savukārt, apmēram pēc mēneša lieciniece no /pers. F/ saņēmusi rīkojumu pārrakstīt sapulces protokolu, norādot, ka tiek noraidīta z/s /Nosaukums C/ iekļaušana SIA dalībniekos. Lēmumus /pers. F/ pieņēmis vienpersoniski. Lieciniece norādīja arī uz /pers. F/ vienpersoniskiem lēmumiem, atsavinot sev SIA /Nosaukums F/ kapitāla daļas un tālāk tās kopā ar viņam piederošām SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļām atsavinot tās visas /pers. M/. Lieciniece sapulču protokolu oriģinālus pie nopratināšanas izsniegusi pievienošanai lietai.

[11.20.3] No liecinieces /pers. CS/ izsniegtajiem SIA /Nosaukums A/ 2007.gada 26.aprīļa kārtējās dalībnieku sapulces protokoliem (*lietas 7.sējuma 77., 78-79.lapa*), kurus parakstījuši /pers. CS/ un /pers. F/, redzams, ka sapulcē nolemtais ir ar diametrāli pretēju saturu, apstiprinot /pers. CS/ liecības par z/s /Nosaukums C/ kā dalībnieka iekļaušanu/neiekļaušanu SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sastāvā.

[11.21] /pers. F/ rīcība 2007.gadā, neizpildot /pers. J/ rīkojumu par z/s /Nosaukums C/ iekļaušanu SIA /Nosaukums A/ dalībnieku sastāvā, palielinot sabiedrības pamatkapitālu, apgabaltiesas vērtējumā apstiprina /pers. F/ mantkārīgos motīvus veikt uz Pārvaldījuma uzticēšanas līguma pamata par /pers. J/ naudas līdzekļiem iegūto uz viņa vārda reģistrēto SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu piesavināšanos, pārdodot tās /pers. M/, kas arī tika īstenots, apejot īpašumtiesību nodošanu /pers. J/ atbilstoši Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2., 3., 4.punktam. Turklāt lietā noskaidrotie apstākļi norāda uz to, ka atbilstoši /pers. J/ plānam, pēc z/s /Nosaukums C/ pievienošanas SIA /Nosaukums A/ pats /pers. J/ pārņemtu sabiedrībā vadību, tāpēc /pers. F/, lai realizētu uz viņa vārda reģistrēto kapitāla daļu piesavināšanos, bija jārīkojas nekavējoties, ko /pers. F/ arī izdarīja, neiesniedzot konkrētos dokumentus Uzņēmumu reģistrā, izmainot dalībnieku sapulces protokolu par pieņemto lēmumu, atsakot pieņemt kā dalībnieku z/s /Nosaukums C/ un atsavinot uz sava vārda reģistrētās kapitāla daļas.

[12] Apgabaltiesa atzīst, ka iepriekš analizētie pierādījumi – liecinieku un cietušā liecības, Pārvaldījuma uzticēšanas līgums, kases orderi par /pers. J/ naudas līdzekļu izsniegšanu paju pirkšanai, paju turētāju pilnvarojuma līgumi par atlīdzību, uz kuru pamata izdotas pilnvaras /pers. F/, tam sekojošās ziņas par LKS /Nosaukums A/ valdes sastāva izmaiņām, /pers. F/ iegūto kontroli LKS, reorganizācijas procesu uz SIA, statūtu grozījumi, pirkuma līgumi, izvērtējot pierādījumus to kopumā un savstarpējā saistībā, apstiprina apstākli, ka iepriekš norādītie Pirkuma līgumi par SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļu iegādi bija nepieciešamais juridiskais ietvars, lai kapitāla daļas varētu pārreģistrēt Uzņēmuma reģistrā uz /pers. F/ vārda. Vienlaicīgi, kā jau iepriekš šajā spriedumā tiesa ir konstatējusi, atbilstoši faktiskajiem apstākļiem pirkuma līgumi bija formāli, jo nekāda atlīdzība pārdevējiem netika izmaksāta, abas darījumā iesaistītās puses uzskatīja, ka samaksa par kapitāla daļām notikusi jau 2004.gadā, kad paju turētāji /pers. F/ atsavināja savas pajas, saņemot par tām atbilstošu atlīdzību ar nominālvērtību par katru paju 1 lats, bet, ievērojot LKS /Nosaukums A/ statūtos nostiprinātās pirmpirkuma tiesības pašiem LKS dalībniekiem attiecībā uz paju atsavināšanu trešajai personai, patiesais darījuma saturs tika noformēts zem Pilnvarojuma līguma un Pilnvaras izsniegšanas /pers. F/, kam paju turētāji piekrita, jo viņu mērķis savukārt bija saņemt atlīdzību par pajām, kas tobrīd atbilstoši LKS /Nosaukums A/ sliktajam finansiālajam stāvoklim to turētājiem likās nevērtīgas.

No minētā izriet, ka konkrētie Pirkuma līgumi, kuru noslēgšana pastarpināti bija iespējama, pamatojoties uz starp /pers. J/ un /pers. F/ noslēgto Pārvaldījuma uzticēšanas līgumu un /pers. J/ šim mērķim piešķirtajiem naudas līdzekļiem, /pers. F/ deva tiesības Uzņēmuma reģistrā minētās SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas reģistrēt uz sava vārda, iegūstot tās īpašumā un vēlāk tās piesavinoties.

Atbilstoši 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2.1.punktam jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tātad /pers. F/, tiek uzskatīts par pilnvardevējam, tātad /pers. J/, piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu.

Šī līguma 3.punkts noteic, ka pārvaldītājam par katru darbību, kas saistīta ar kontroli sabiedrībā (domāts LKS, vēlāk SIA /Nosaukums A/) ir laicīgi jāsaņem pilnvardevēja instrukcijas. Pilnvardevējs apņemas laicīgi nodot nepieciešamās instrukcijas pārvaldītājam, bet pārvaldītājs apņemas nerīkoties ar kontroli sabiedrībā bez skaidru instrukciju saņemšanas no pilnvardevēja. Tikai un vienīgi pēc skaidri izteiktu instrukciju saņemšanas no pilnvardevēja pārvaldnieks ir tiesīgs veikt darbības, lai iegūtu kontroli un pieņemtu jebkādus lēmumus attiecībā pret sabiedrību. Jebkāda pārvaldītāja rīcība pretēji pilnvardevēja instrukcijām vai to neesamības gadījumā tiek uzskatīta par prettiesisku ar visām no tā izrietošām sekām.

Savukārt šī līguma 4.punktā noteikts, ka Pilnvardevējam ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt pārvaldniekam pavisam vai daļēji nodot kontroli, kā arī jebkuru citu labumu, ko pārvaldnieks ieguvis šī līguma izpildes gaitā. Pārvaldītājam ir pienākums nekavējoties izpildīt attiecīgos pilnvardevēja pieprasījumus, nodot kontroli/vai jebkuru citu labumu un piedalīties visu ar tiesību pārformēšanu saistīto juridisko formalitāšu kārtošanā.

Lietas materiālos esošās ziņas apstiprina, ka pretēji Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 2., 3., 4.punktā pielīgtajam /pers. F/ līguma izpildes ietvaros par /pers. J/ naudas līdzekļiem iegūtās SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāldaļas 8286 latu jeb 11 789,92 *euro* vērtībā, uz kurām /pers. J/ atbilstoši Pārvaldījuma uzticēšanas līgumam piederēja tiesības tās atprasīt no /pers. F/ un pārreģistrēt savā īpašumā, bez /pers. J/ ziņas atsavināja tālāk /pers. M/, tādējādi izdarot /pers. J/ piederošo tiesību uz mantu piesavināšanos.

[13] Novērtējot krimināprocesā pārbaudītos pierādījumus saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124., 127., 128.pantā, 129.panta otrajā daļā noteikto, to, cik ticamas un pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, ievērojot Kriminālprocesa likuma 128.panta trešajā daļā noteikto, ka nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe nekā pārējiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa atzīst, ka tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītie un spriedumā analizētie pierādījumi pilnībā apstiprina /pers. F/ vainu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Apgabaltiesa atzīst, ka spriedumā analizētie pierādījumi (skatīt [11], [12] punktu) ir ticami, attiecināmi un pietiekami un, izslēdzot jebkādas saprātīgās šaubas, pilnībā apstiprina apsūdzētā vainu.

Pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128.pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Augstākās tiesas 2019.gada 27.decembra lēmums lietā Nr. SKK-433/2019 (ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L)*).

[13.1] Kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, tiesai jāievēro Krimināllikuma 1.panta pirmajā daļā noteiktais, ka pie krimināatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. Noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido četri elementi – objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.pantu krimināprocesā pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

[13.2] /pers. F/ darbības tiesa kvalificējusi atbilstoši Krimināllikuma 179.panta trešajai daļai, saskaņā ar kuru atbildība paredzēta par svešas mantas prettiesisku iegūšanu, ja to izdarījusi persona, kurai šī manta uzticēta un kuras pārziņā tā atradusies (piesavināšanos), ja tā izdarīta lielā apmērā [..].

Piesavināšanās apdraud fizisko un juridisko personu mantiskās intereses. Tiesību teorijā atzīts, ka piesavināšanās priekšmets var būt arī tiesības uz mantu.

Krimināllikuma 179.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu no objektīvās puses raksturo svešas mantas prettiesiska iegūšana vai izšķērdēšana, ja to izdarījusi persona, kurai šī manta uzticēta vai kuras pārziņā tā atradusies, un vainīgais izmanto savu pilnvarojumu attiecībā pret nolaupāmo mantu, lai to prettiesiski iegūtu. Piesavināšanās gadījumos personai uzticētā vai pārziņā esošā manta pēc tās prettiesiskas paņemšanas kādu laiku atrodas šīs personas nelikumīgā valdījumā, un šajā laikā tad viņa ar to rīkojas pēc saviem ieskatiem, piemēram, pārdod nolaupīto mantu, uzdāvina u.tml. Piesavināšanās subjekts ir fiziska un pieskaitāma persona, kurai manta uzticēta vai kuras pārziņā tā atradusies. Piesavināšanās ir noziegums, kuru izdara ar tiešu nodomu. Vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz, ka nodarīs zaudējumus cietušajam, un vēlas iedzīvoties no citas fiziskas vai juridiskas personas labuma (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 53.-55.lpp.*).

Mantas piesavināšanās vai izšķērdēšana Krimināllikuma 179.panta izpratnē iespējama, ja pastāvējis uzticētas vai pārziņā esošas mantas valdījums, kas ir personas tiesiskais stāvoklis attiecībā pret mantu. Mantas valdījumam jābūt īpašam gan tā rašanās ziņā, gan saistībā ar uzliktajiem pienākumiem sakarā ar uzticēto vai pārziņā nodoto mantu, turklāt valdījuma īpašais stāvoklis ir raksturīgs ar to, ka manta uzticēta noteiktai rīcībai ar to, lai to pārvaldītu, saglabātu, izsniegtu citām personām, pārvadātu, piegādātu, vai citāda veida operatīvai rīcībai (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 53. lpp.*).

Starp pazīmēm, kas raksturo Krimināllikuma 179.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvo pusi, ir piesavināšanās priekšmets – vainīgajai personai tiesiski uzticēta vai tās pārziņā nodota manta vai tiesības uz mantu. Tas nozīmē, ka jēdziens „uzticētā vai pārziņā esošā manta vai tiesības uz to" neietver jebkuru personas rīcībā nonākušo mantu, bet jākonstatē, ka vainīgajai personai ir iespēja faktiski rīkoties ar tiesiski iegūtu mantu, kas tai uzticēta specifiskam mērķim – saglabāt un atgriezt to mantas devējam, vai izmantot tiesības rīkoties ar to mantas devēja interesēs.

Piesavināšanās izdarītājs ir speciālais subjekts. Piesavināšanās subjektīvā puse izpaužas tieša nodoma veidā, jo vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz, ka cietušajam nodarīs zaudējumus un vēlas iedzīvoties no citas personas labuma.

[13.3] Lietā nav strīda par to, ka starp apsūdzēto /pers. F/ un cietušo /pers. J/ 2004.gada 1.oktobrī noslēgts Pārvaldījuma uzticēšanas līgums, kas starp /pers. F/ kā pārvaldītāju un /pers. J/ kā pilnvardevēju nostiprināja mutisko vienošanos par to, ka /pers. F/ /pers. J/ uzdevumā un izmantojot /pers. J/ šim mērķim izsniegtos personīgos naudas līdzekļus iegūs no esošajiem LKS /Nosaukums A/ biedriem vismaz 50% + 1 balss, tas ir, pilnvaras no vairāk kā puses no LKS biedriem, iegūstot kontroli sabiedrībā (līguma 1.punkts).

Atbilstoši līguma 2.1.punktam puses pielīgušas, ka pārvaldītājs rīkojas tikai un vienīgi pilnvardevēja uzdevumā un interesēs un jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu, dividendes un/vai cits labums, ko šī līguma izpildes gaitā iegūst pārvaldītājs, tiek uzskatīts par pilnvardevējam piederošu, bet pārvaldītājam nodotu saskaņā ar šo līgumu. Pārvaldītājs atzīst, ka viņš nekad nevarēs izvirzīt īpašuma tiesību atzīšanas prasību pret pilnvardevēju par jebkādu īpašumu vai citu labumu, kas iegūts, pārvaldītājam veicot šī līguma izpildi.

Savukārt šī līguma 4.punktā noteikts, ka pilnvardevējam ir tiesības jebkurā laikā pieprasīt pārvaldniekam pavisam vai daļēji nodot kontroli, kā arī jebkuru citu labumu, ko pārvaldnieks ieguvis šī līguma izpildes gaitā. Pārvaldītājam ir pienākums nekavējoties nodot kontroli/vai jebkuru citu labumu un piedalīties visu ar tiesību pārformēšanu saistīto juridisko formalitāšu kārtošanā.

Tiesa atzīst, ka ar lietā pārbaudītajiem pierādījumiem apstiprinās, ka pamats /pers. F/ rīcībai piereģistrēt 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas uz sava vārda bija starp apsūdzēto un cietušo noslēgtais Pārvaldījuma uzticēšanas līgums, kura ietvaros par /pers. J/ dotajiem naudas līdzekļiem /pers. J/ interesēs /pers. F/ ieguva paju turētāju, kuriem piederēja vairāk kā 50% paju, pilnvarojumu, tādējādi iegūstot kontroli LKS, kas savukārt deva iespēju nomainīt valdi, reorganizēt LKS uz SIA, grozīt statūtus, noformēt formālus pirkuma līgumus jau ar kapitāla daļu turētājiem, kurus /pers. F/ līdz tam pārstāvēja uz pilnvaru pamata, un visbeidzot reģistrēt 8286 kapitāldaļas uz sava vārda, lai ar tām rīkotos pēc saviem ieskatiem, proti, bez /pers. J/ ziņas

atsavinot tālāk /pers. M/ nevis nododot īpašumtiesības /pers. J/ atbilstoši līguma 4.punktam. Minētās darbības veido /pers. F/ inkriminētās piesavināšanās objektīvās puses pazīmes.

[13.4] Tiesa konstatē, ka /pers. F/ atbilst vispārējām noziedzīgā nodarījuma subjekta pazīmēm, proti, ir pieskaitāma, krimināatbildības vecumu sasniegusi persona un atbilst arī speciālā subjekta pazīmēm, jo 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas viņa īpašumā nonāca, pamatojoties uz Pilnvarojuma uzticēšanas līgumu un atbilstoši līguma 2.1.punktam /pers. J/ bija tiesības uz šīm kapitāla daļām. Minētais dod pamatu secināt, ka /pers. F/ piesavinājās /pers. J/ tiesības uz konkrētajām SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļām, kuras /pers. F/ valdījumā, vēlāk īpašumā nonāca īpašā veidā ar īpašiem uzliktajiem pienākumiem sakarā ar uzticēto un pārziņā nodoto mantu, pamatojoties uz Pārvaldījuma uzticēšanas līguma pielīgtajiem noteikumiem. Turklāt valdījuma īpašais stāvoklis ir raksturīgs ar to, ka konkrētās SIA kapitāla daļas /pers. F/ īpašumā nonāca atbilstoši starp /pers. F/ un /pers. J/ noslēgtajam līgumam, saskaņā ar kuru /pers. F/ pēc /pers. J/ pieprasījuma visas īpašumtiesības uz līguma ietvaros iegūto mantu bija nododamas /pers. J/.

[13.5] Kaut arī pats /pers. F/ norādīja, ka nekādu piesavināšanos nav izdarījis, jo minētais līgums beidza darboties ar tā izpildi, proti, aizstāvības ieskatā, līgums tika izpildīts, iegūstot balsu vairākumu, līdz ar to arī kontroli LKS, tiesa šos aizstāvības iebildumus atzīst par nepamatotiem, jo tie ir pretrunā lietā noskaidrotajiem apstākļiem un pretrunā ar līguma būtību un jēgu.

Tā kā lietā ir pierādīts, ka /pers. F/ kapitāla daļas ieguvis par /pers. J/ līdzekļiem šī līguma izpildes laikā, tad atbilstoši līguma 2., 3., 4.punktam jebkāds īpašums, tiesības uz īpašumu vai cits labums, ko /pers. F/ ir ieguvis šajā laikā, ir uzskatāms par /pers. J/ piederošu un nododamu, juridiski pārreģistrējamu uz /pers. J/.

Pretēji līgumam, veicot SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļu pārdošanu trešajai personai bez /pers. J/ ziņas, gūstot ienākumus, /pers. F/ piesavinājās /pers. J/ tiesības uz konkrēto mantu – kapitāla daļām.

Tiesa atzīst, ka minētās darbības izdarītas ar tiešu nodomu, rīkojoties pretēji Pārvaldījuma uzticēšanas līguma noteikumiem, mantkārīgu motīvu vadītam, iedzīvoties uz /pers. J/ rēķina.

[13.6] Saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.pantu atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziegumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Priekšmetu vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā.

Atbilstoši 2006.gada 17.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.858 2007.gadā, kad /pers. F/ atsavināja /pers. M/ uz sava vārda reģistrētās SIA /Nosaukums A/, tādējādi piesavinoties viņam uzticētās un pārziņā esošās kapitāla daļas, noteiktās minimālās mēnešalgas apmērs bija 120 lati, kas Krimināllikumā paredzētā noziedzīga nodarījuma priekšmeta liela apmēra robežu matemātiski veido no 6000 latu.

Atbilstoši lietā pierādītajiem apstākļiem /pers. F/ piesavinājās 8286 SIA /Nosaukums A/ kapitāla daļas 8286 latu jeb 11 789,92 *euro* vērtībā (1 daļas nominālvērtība sastādīja 1 latu) (par kapitāla daļas vērtību skatīt šī sprieduma [11.18] punktu), kas atbilst kvalificējošai pazīmei – lielie apmēri.

[13.7] Apgabaltiesa atzīst, ka lietā pārbaudītie pierādījumi pilnībā apstiprina visu Krimināllikuma 179.panta trešās daļas noziedzīgā nodarījuma sastāva visus četrus elementus un /pers. F/ darbības kvalificētas pareizi.

[14] Vienlaicīgi apgabaltiesa atzīst par nepieciešamu sniegt savu vērtējumu tiem apelācijas sūdzībās izteiktajiem iebildumiem un apsvērumiem, kas, tiesas ieskatā, ir nozīmīgi un būtiski konkrētās lietas izspriešanā.

Šāda pieeja tiek balstīta uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumos ietvertajām atziņām, ka pienākums norādīt nolēmuma motīvus nav saprotams kā visaptveroša prasība sniegt detalizētu atbildi uz katru argumentu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 1999.gada 21.janvāra sprieduma lietā „Garcia Ruiz v. Spain", iesnieguma Nr.30544/96 26.punkts; Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2016.gada 13.oktobra sprieduma lietā „Talmane v. Latvia", iesnieguma Nr.47938/07 28.punkts*). Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākuma detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmums lietā Nr.10153/82, Austria*).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka aizstāvības iesniegtajās apelācijas sūdzībās izvirzītie argumenti sagrupējumi sekojoši: 1) nav konstatējams Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs; 2) saistībā ar spēkā stājušos Kurzemes reģionālās šķīrējtiesas spriedumu par pēc būtības identiskiem apstākļiem pārkāpts dubultās sodīšanas aizlieguma princips (*ne bis in idem*); 3) no Pārvaldījuma uzticēšanas līguma izrietošās attiecības starp /pers. F/ un /pers. J/ atbilst civiltiesiskam strīdam; 4) saistībā ar defektīvu sprieduma pasludināšanu pirmajā instancē pieļauts Kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums.

[14.1] Apelācijas sūdzībās norādot uz noziedzīga nodarījuma sastāva trūkumu, aizstāvība vairākkārt akcentēja, ka apsūdzētais atbilstoši prokurora uzturētajai apsūdzībai un noziedzīgā nodarījuma aprakstam, ko par pierādītu atzina pirmās instances tiesa, nevarēja piesavināties /pers. J/ piederošu mantu, jo /pers. J/ nekad nebija reģistrēts LKS /Nosaukums A/ biedru reģistrā, /pers. J/ nekad nav piederējušas LKS /Nosaukums A/ pajas, tāpat kā nekad /pers. J/ nebija piederējušas inkriminētās SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas. Apelācijas instances tiesa minētos apsvērumus atzīst par pamatotiem, vienlaicīgi norādot uz tiesību teorijā atzīto, ka piesavināšanās priekšmets var būt arī tiesības uz mantu. /pers. J/ tiesības uz SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļām izrietēja no starp apsūdzēto un cietušo noslēgtā 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma. Minētie apsvērumi pēc pierādījumu izvērtēšanas bija par pamatu apelācijas instancei atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus apstākļus (skatīt šī sprieduma [10] punktu), proti, ka /pers. F/ piesavinājās /pers. J/ piederošās tiesības uz konkrētajām kapitāla daļām.

Attiecībā par Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva obligāto elementu konstatāciju apgabaltiesa savu novērtējumu ir devusi šī sprieduma [11], [12], [13] punktā.

[14.2] Attiecībā uz dubultās sodīšanas aizlieguma principa (*ne bis in idem*) ievērošanu apelācijas instances tiesa norāda turpmāko.

Dubultās sodīšanas nepieļaujamība (*ne bis in idem*) reglamentēta Kriminālprocesa likuma 25.pantā. Šī panta pirmā daļa definē principa satura piepildījumu, proti, nevienu nedrīkst no jauna tiesāt vai sodīt par nodarījumu, par kuru viņš jau Latvijā vai ārvalstī ir ticis attaisnots vai sodīts ar likumā noteiktajā kārtībā pieņemtu un spēkā stājušos nolēmumu krimināllietā vai administratīvā pārkāpuma lietā.

No lietas materiāliem redzams, ka ar spēkā stājušos 2008.gada 2.aprīļa Kurzemes reģionālās šķīrējtiesas spriedumu (izpildraksts izsniegts 2008.gada 17.oktobrī) (*lietas 6.sējuma 83.-84.lapa, 9.sējuma 7.-14.lapa*) no apsūdzētā /pers. F/ /pers. J/ labā piedzīti zaudējumi 123 365 latu apmērā. Zaudējumi pamatoti tostarp ar 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma saistību neizpildi no /pers. F/ puses. Šķīrējtiesa ar spriedumu izvērtēja /pers. J/ nodarīto zaudējumu apmēru, par pamatu ņemot /pers. J/ mantas samazinājumu, tas ir, prettiesiski atsavināto kapitāla daļu tirgus vērtību, un nosprieda piedzīt no /pers. F/ zaudējumus 123 365 latu apmērā.

Izvērtējot iepriekš norādīto, apelācijas instances tiesa konstatē, ka šķīrējtiesa piedzinusi no /pers. F/ /pers. J/ labā zaudējumus, pamatojoties, tostarp uz tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, kas radušies no savstarpēji noslēgtā Pārvaldīšanas uzticēšanas līguma izrietošajām saistībām. Zaudējumu piedziņa no /pers. F/ nav pielīdzināma tiesāšanai un sodīšanai Kriminālprocesa likuma 25.panta izpratnē, bet, protams, ņemama vērā, izlemjot mantiskos jautājumus kriminālprocesā saistībā ar noziedzīgā nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu.

Līdz ar to apelācijas instances tiesa nekonstatē dubultās sodīšanas aizlieguma principa (*ne bis in idem*) pārkāpumu.

[14.3] Aizstāvības apsvērumus, ka, pamatojoties uz starp apsūdzēto un cietušo noslēgto Pārvaldīšanas uzticēšanas līgumu, radušās saistības un

atbildība ir vērtējamas tikai kā civiltiesiskas attiecības un no tām izrietošs civiltiesisks strīds, apelācijas instances tiesa atzīst par nepamatotiem un, kā jau iepriekš spriedumā konstatēts, tad tiesa atzīst, ka apsūdzētā rīcība ir kvalificējama pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas kā izdarīta piesavināšanās lielā apmērā.

Augstākā tiesa jau iepriekš izteikusi atziņu, ka cilvēka rīcība (darbība, bezdarbība) var izraisīt morālu atbildību un juridisku atbildību. Juridiska atbildība ietver civiltiesisku atbildību, disciplināratbildību, administratīvo atbildību un krimināltatbildību. Krimināltatbildība ir smagākais juridiskās atbildības veids. Līdz ar to nodarījumam jāsasniedz noteikta kaitīguma pakāpe, lai iestātos krimināltatbildība. Kaitīguma pakāpi izvērtē tiesa, iztiesājot lietu pēc būtības. Civiltiesisks darījums var izraisīt civiltiesisko atbildību, bet civiltiesiskam deliktam, sasniedzot noteiktu kaitīguma pakāpi, var iestāties arī krimināltatbildība (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 28.oktobra lēmumu lietā Nr.SKK-0611-14 (1126009060)*).

Apelācijas instances tiesa norāda, ka krimināltiesības ir patstāvīga tiesību nozare, tāpēc krimināltiesībās ne vienmēr saistošs ir civiltiesību vai citu tiesību nozaru vērtējums. Krimināllikuma 1.pants un 6.panta pirmā daļa noteic, ka pie krimināltatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzēto nodarījumu, kuram ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes. Skatāmajā lietā apgabaltiesa /pers. F/ darbībās konstatēja visas obligātās Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes (skatīt šī sprieduma [13] punktu).

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka civiltiesiskais delikts, kas radies uz starp /pers. J/ un /pers. F/ noslēgtā Pārvaldījuma uzticēšanas līguma pamata, kaitīguma pakāpē ir pāraudzis civiltiesisko atbildību, kad /pers. F/ par izdarīto iestājas jau krimināltatbildība. Uz minēto norāda arī tādi apstākļi, ka /pers. F/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu likumdevējs ierindojis pie sevišķi smagiem noziegumiem, kur panta sankcijā kā vienīgais pamatsoda veids gan nodarījuma izdarīšanas, gan lietas iztiesāšanas laikā paredzēta brīvības atņemšana, tādā veidā pausta likumdevēja nostāja, ka šis nodarījums saistīts ar paaugstinātu sabiedrisko bīstamību un tam piemīt augstāka kaitīguma pakāpe.

[14.4] Attiecībā par aizstāvības iebildumiem par pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanu ar būtiskiem trūkumiem apelācijas instances tiesa norāda turpmāko.

Noklausoties Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra tiesas sēdes audio protokolu (*lietas 9.sējuma 90.-92.lapa*), secināms, ka spriedums pasludināts, cietušā pārstāvim /pers. K/, apsūdzētajam /pers. F/, aizstāvjiem K.Oļehnovičam un I.Girgensonam piedaloties attālināti videokonferences režīmā ar Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namu. Ierakstā dzirdams, ka tiesnesis, pasludinot spriedumu, norādījis, kādā lietā un kādā apsūdzībā spriedums taisīts, turpinot sprieduma pasludināšanu ar sprieduma rezolutīvo daļu, kā arī izskaidrojot pārsūdzēšanas kārtību, tostarp par lūgumu pieteikšanu izgatavot pilnu spriedumu.

Kriminālprocesa likuma 531.pants noteic, ka tiesa spriedumu pasludina, nolasot tā ievaddaļu un rezolutīvo daļu. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 524.pantam sprieduma ievaddaļā norādāms: 1) ka spriedums taisīts valsts vārdā; 2) sprieduma pasludināšanas datums; 3) tās tiesas nosaukums, kura taisījusi spriedumu; 4) tiesas sastāvs; 5) prokurors, aizstāvis; 6) apsūdzētā identificējošie dati; 7) Krimināllikuma pants, tā daļa un punkts, pēc kura persona apsūdzēta.

No minētā regulējuma un konstatētajiem apstākļiem izriet, ka pirmās instances tiesas tiesnesis, pasludinot spriedumu, nav norādījis sprieduma ievaddaļas Kriminālprocesa likuma 524.panta 1.-5.punktā norādītās sastāvdaļas, kas ir atzīstams par procesuālu pārkāpumu, līdz ar ko tā ietekme uz taisnīgu lietas izskatīšanu ir vērtēšanas jautājums.

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka procesuāla rakstura kļūdas un to ietekme uz nolēmuma likumīgumu ir vērtējamas saprātīgi, samērīgi un taisnīgi. Lai zemākas instances tiesas nolēmumu atzītu par nelikumīgu procesuāla pārkāpuma dēļ, jābūt pamatotām šaubām, ka gadījumā, ja procesuālā kārtība tiktu ievērota, tiktu pieņemts atšķirīgs nolēmums (*Augstākās tiesas 2020.gada 30.oktobra lēmums lietā Nr. SKK- 859/2020, (ECLI:LV:AT:2020:1030.3870001003.3.L)*).

Izvērtējot pieļautā procesuālā pārkāpuma ietekmi uz taisnīgu lietas izskatīšanu, apelācijas instances tiesa konstatē, ka tas nav atzīstams par būtisku, jo pasludinātais spriedums gan aizstāvībai, gan cietušā pusei bija saprotams. Tāpat konstatējams, ka nekādā veidā netika ierobežotas dalībnieku tiesības iesniegt apelācijas sūdzības, līdz ar ko sprieduma pasludināšana ar procesuāliem trūkumiem nav ierobežojusi aizstāvības tiesību īstenošanu, un arī gadījumā, ja procesuālā kārtība tiktu ievērota, pasludinātā sprieduma rezolutīvā daļa paliktu nemainīga. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka konstatētais procesuālais pārkāpums nevar būt par pamatu, lai lietu nosūtītu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai citā tiesas sastāvā vai taisītu pretēju, apsūdzētā attaisnojošu spriedumu.

[15] Izvērtējot spriedumā analizētos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, apgabaltiesa atzīst, ka tie pilnībā apstiprina /pers. F/ vainu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā ar šo spriedumu konstatētajā apjomā un /pers. F/ ir sodāms.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

Noziedzīgais nodarījums pabeigts 2007.gada 31.maijā, kad /pers. F/ piesavinājās SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas, atsavinot tās /pers. M/.

Nosakot sodu par noziedzīgo nodarījumu, ņemams vērā likuma „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī, Pārejas noteikumu 6.punkts, kur noteikts, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu. Tāpat ievērojams Krimināllikuma 5.panta pirmās un otrās daļas regulējums, kas noteic, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, taču likumam, kas atzīst nodarījumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks.

[15.1] Krimināllikuma 179.panta (redakcija spēkā no 01.01.2005. līdz 31.03.2013.) trešās daļas sankcija par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredzēja sodu – brīvības atņemšanu uz laiku no 6 līdz 15 gadiem, konfiscējot mantu.

U z sprieduma taisīšanas dienu Krimināllikuma 179.panta trešās daļas sankcija par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz sodu – brīvības atņemšanu uz laiku līdz 10 gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un probācijas uzraudzību vai bez tās, kas atzīstams par labvēlīgāku apsūdzētajam.

[15.2] Likumdevējs Krimināllikumā nosaka sodu veidus, sankcijas par konkrētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kā arī to minimālās un maksimālās robežas. Savukārt soda samērīguma izvērtēšana un individualizācija katrā krimināllietā ir tiesas kompetencē. Tiesa, piemērojot sodu par noziedzīgu nodarījumu, ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī pārējos Krimināllikuma 5.nodaļā (Soda noteikšana) paredzētos apsvērumus. Šādā veidā tiesa nodrošina soda samērīgumu un individualizāciju katrā krimināllietā *(Satversmes tiesas 2015.gada 8.aprīļa spriedums lietā Nr.2014-34-01)*.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteiktajam soda mērķis aptver gan sabiedrības aizsardzības, taisnīguma atjaunošanas un sodīšanas funkcijas, gan sodīto personu resocializācijas aspektu ar nolūku kopumā panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Sodam piemīt personu audzināšanas un morālo vērtību stiprināšanas funkcija, kas ievērojama katrā gadījumā, lemjot par piemēroto sodu un tā izpildes veidu.

Nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35.pantā reglamentēto soda mērķi un Krimināllikuma 46.pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus, tas ir, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī pārējos apstākļus, kuriem ir nozīme taisnīga soda noteikšanā.

[15.3] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu /pers. F/ izdarītais, Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētais noziegums klasificējams kā sevišķi smags noziegums, kas apdraud personas mantiskās intereses un izdarīts kvalificējošos apstākļos, proti, piesavināšanās izdarīta lielos apmēros.

/pers. F/ agrāk kriminālī nesodīts, sodīts administratīvi par pārkāpumiem ceļu satiksmes jomā, sodi izciesti, sodāmības dzēstas. Ikmēneša ienākumi sastāda ap 500 *euro* mēnesī, pilda SIA /Nosaukums A/ izpilddirektora pienākumus.

Atbilstoši Krimināllikuma 47. un 48.pantam apsūdzētā /pers. F/ atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi konstatēti netika.

Ievērojot iepriekš norādītos apstākļus, apgabaltiesa konstatē, ka /pers. F/ nosakāms brīvības atņemšanas sods, jo likumdevējs /pers. F/ izdarīto noziedzīgo nodarījumu ierindojis pie sevišķi smagiem noziegumiem, kur panta sankcijā kā vienīgais soda veids paredzēta brīvības atņemšana, tādā veidā pausta likumdevēja nostāja, ka šis nodarījums saistīts ar paaugstinātu sabiedrisko bīstamību.

Savukārt attiecībā par papildsodu – mantas konfiskāciju - apgabaltiesa atzīst, ka tas nav piemērojams, jo lietas ietvaros apsūdzētā konfiskācijai pakļaujama manta nav konstatēta.

[15.4] Vienlaicīgi apgabaltiesa atzīst, ka tiesai ir izvērtējams jautājums par Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā noteikto tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu kriminālprocesa iztiesāšanas gaitā, tā kā šo tiesību pārkāpšanai ir būtiska nozīme individualizēta un taisnīga soda noteikšanā.

Gadījumā, ja tiek konstatēts tiesību pārkāpums uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, nolēmumā ietverams izvērsts, ar konkrētiem faktiem motivēts atzinums par pārkāpuma esamību, kā arī motivēti atzinumi par konkrētu labvēlīgu seku veida piemērošanu vai nepiemērošanu.

Apgabaltiesa vērš uzmanību uz tiesību doktrīnā nostiprinātu atziņu, ka „saprātīgs termiņš" ir piepildāms jēdziens. Tas nav izteikts konkrētos skaitļos un ir nosakāms katrā konkrētā gadījumā individuāli (*Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Taisnīgums kriminālprocesā. - Jurista Vārds. Nr.48(695), 2011.29.11.*).

Līdz ar to jebkura procesa saprātīguma termiņa izvērtēšana nevar notikt mehāniski un tā vienmēr būs saistīta ar konkrētās lietas apstākļiem, turklāt ņemot vērā vairākus kritērijus – lietas sarežģītību, iesaistīto personu rīcību, aizskartās intereses un aizskāruma intensitāti (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1982.gada 15.jūlija sprieduma lietā „Eckle v. Germany", iesnieguma Nr. 8130/78, 80.punkts; 1992.gada 25.novembra sprieduma lietā „Abdoella v. the Netherlands", iesnieguma Nr. 12728/87, 23.punkts; 1999.gada 25.marta sprieduma lietā „Pelisier and Sassi v. France", (Lielā palāta), iesnieguma Nr. 25444/94, 67.punkts; 2000.gada 27.jūnija sprieduma lietā „Frydlender v. France", (Lielā palāta), iesnieguma Nr. 30979/96, 42.punkts; 2012.gada 22.maija sprieduma lietā „Idalov v. Russia", (Lielā palāta), iesnieguma Nr.5826/03, 186.punkts*). Likumdevējs jēdziena „tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā" saturu ir skaidrojis Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā, proti, ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem. Minētā panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā likumdevējs ir ietvēris principus, kā nodrošināmas minētās tiesības kriminālprocesā. Vērtējot, vai lietā nav pieļauts tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums, apgabaltiesa vērtē lietas juridisko sarežģītību un apjomu, kriminālprocesa ietvaros veikto procesuālo darbību apjomu un to veikšanu kavējošos faktorus, lietas iztiesāšanas atlikšanas iemeslus un tiesas sēžu starpposmu ilgumu.

[15.5] No krimināllietas materiāliem redzams, ka kriminālprocess šajā lietā uzsākts 2009.gada 13.novembrī, sadalot kriminālprocesu Nr.11250022107 par SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļu un SIA /Nosaukums F/ naudas līdzekļu 7800 latu apmērā piesavināšanos. 2008.gada 13.maijā /pers. F/ atzīts par aizdomās turēto izdalītajā kriminālprocesā, un līdz 2018.gada 14.novembrim veikta pirmstiesas izmeklēšana Saldus iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļā.

Konstatējams, ka faktiski apsūdzētais ar izmeklētāju nav sadarbojies, lietas dalībnieki iesaistīti vairākās citās, tostarp arī civiltiesvedībās. Lietas faktisko apstākļu noskaidrošana ir bijusi saistīta ar rakstveida pierādījumu ieguvi no dažādiem reģistriem un institūcijām, kā arī tajos fiksēto ziņu pārbaudi ar liecinošo personu liecībām, tikušas nozīmētas vairākas rokraksta ekspertīzes. Izmeklēšanā savāktie pierādījumi apkopoti un nodoti tiesai 8 sējumos, kas kopumā nav atzīstams par ievērojumu apjomu.

Apsūdzība lietā uzrādīta 2020.gada 31.janvārī, un lieta /pers. F/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 179.panta trešās daļas nodota tiesai 2020.gada 13.maijā. Lietas izskatīšana tiesā uzsākta 2020.gada 10.augustā, spriedums pasludināts 2021.gada 21.novembrī (motivēts spriedums sastādīts 2022.gada 1.februārī). Pabeidzot pirmstiesas kriminālprocesu gan Kurzemes apgabala prokuratūras virsprokurore I.Ašmane, gan Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas izmeklēšanas uzraudzības nodaļas virsprokurore ir konstatējusi ieilgušu pirmstiesas izmeklēšanu, bet secinājuši, ka lietā nepastāv obligātie kriminālprocesa nepieļaujoši apstākļi, paredzēti Kriminālprocesa likuma 377.pantā. Tiesa pievienojas šiem secinājumiem.

Apelācijas instances tiesā lieta izskatīta 9 mēnešu laikā, nozīmētas 5 tiesas sēdes, lietas atlikšanas iemesli: 3 reizes apsūdzētā un viņa aizstāvju dēļ, viena - tiesneša darbnespējas dēļ un viena - dodot laiku sagatavoties tiesu debatēm.

Tādējādi konstatējams ilgstošs pirmstiesas kriminālprocess 11 gadu garumā, iztiesāšana pirmās instances tiesā – nepilni divi gadi, apelācijas instances tiesā – 9 mēneši. Tiesas ieskatā, iztiesāšana noritējusi, nepieļaujot neattaisnotu novilcināšanu.

Neskatoties uz to, izvērtējot konstatētos apstākļus kopumā, apgabaltiesa atzīst, ka ir konstatējams kriminālprocesa izskatīšanas saprātīga termiņa pārkāpums attiecībā pret /pers. F/, ko atzina arī valsts apsūdzība un konceptuāli arī cietušais un viņa pārstāvis.

[15.6] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteiktā pamatprincipa – tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā - pārkāpuma konstatēšanas gadījumā, lemjot par likumā paredzētajām iespējām piemērot atbilstošu pārkāpumu kompensējošo mehānismu, ir piemērojama individualizēta pieeja.

Likumā nav noteikti kritēriji, pēc kuriem vadīties, lai izvēlētos konkrētu likuma doto iespēju.

Apelācijas instances tiesa pievienojas Senāta (*Augstākās tiesas 2012.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-284/2012 (11180174707*)) lēmumā norādītajam, ka, izvēloties vienu no likumā paredzētajām iespējām, kas ir labvēlīgas apsūdzētajam, konstatējot kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu, tiesai jāņem vērā:

- kriminālprocesa ilgums un procesa virzītāja rīcības raksturs;
- noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, noziedzīgā nodarījuma realizēšanas pakāpe;
- apsūdzētā personība, loma izdarītajā noziedzīgajā nodarījumā;
- atbildību mīkstinošie apstākļi;
- atbildību pastiprinošie apstākļi, tas ir, Krimināllikumā paredzētie sodu ietekmējošie apstākļi un apstākļi, kas raksturo kriminālprocesa nepamatotu novilcināšanu.

Turklāt likumā paredzēto iespēju piemērošana saistīta arī ar tiesas noteikto sodu, neņemot vērā kriminālprocesa neattaisnotu novilcināšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 49.[1]panta pirmo daļu tiesa, konstatējot, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, var: 1) šo apstākli ņemt vērā pie soda noteikšanas un sodu mīkstināt, 2) noteikt sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, 3) noteikt citu, vieglāku soda veidu, nekā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu paredzēts likumā.

Izvēloties atbilstošāko kompensējošo mehānismu, apelācijas instances tiesa ņem vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kas atbilstoši apsūdzībai ievērojami nepārsniedz lielos apmērus. Vērtē apsūdzētā personību, lietā esošās /pers. F/ raksturojošās ziņas vērtējamas kā neitrālas, agrāk nesodīts, nodarbināts, nav konstatējama apsūdzētā nihilistiska attieksme pret valstī noteikto likumu ievērošanu kopumā, un inkriminētais nodarījums vērtējams kā izņēmuma gadījums nevis likumsakarība. Pie šādiem apstākļiem par izdarīto noziedzīgo nodarījumu /pers. F/ brīvības atņemšanas sods būtu nosakāms zem vidējās panta sankcijā šobrīd paredzētās robežas, tuvāk minimālajam soda mēram, bet ne minimālajā apmērā, jo nav konstatēti atbildību mīkstinoši apstākļi. Tiesa atzīst, ka adekvāts sods būtu brīvības atņemšana uz 1 gadu. Taču ņemot vērā, ka nav ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā (kopš noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas pagājuši 16 gadi), tad, ievērojot konstatētos apstākļus, atbilstošs kompensējošais mehānisms būtu Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 3.punkta piemērošana, nosakot /pers. F/ vieglāku soda veidu, nekā sankcijā paredzēts, proti, alternatīvo soda veidu – sabiedrisko darbu. Ievērojot, ka ir izdarīts sevišķi smags noziegums un nav konstatējami atbildību mīkstinošie un pastiprinošie apstākļi, sabiedriskā darba stundas nosakāmas virs vidējās robežas, tuvāk maksimālajai - uz 200 stundām. Apgabaltiesa atzīst, ka ar šādu sodu tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā reglamentētais gan sodīšanas, gan preventīvais soda mērķis un šāds sods ir atbilstošs izdarītā nozieguma raksturam, radītajam kaitējumam un individualizēts, ievērojot /pers. F/ personību.

Kaut arī cietušā pārstāvis apelācijas sūdzībā bija iebildis pret Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 3.punkta kā apsūdzētajam vislabvēlīgākā nosacījuma piemērošanu, tomēr, izņemot nozieguma smagumu un atbildību ietekmējošo apstākļu nekonstatēšanu, ko tiesa jau ir izvērtējusi un ņēmusi vērā, citi apsvērumi netika norādīti. Tāpat cietušā pārstāvis nenorādīja jebkādus argumentus, kāpēc soda mērķis nav sasniedzams ar sabiedrisko darbu.

[15.7] Atbilstoši Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmajai daļai notiesātajam ir pienākums pieteikties sabiedriskā darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[16] Pirmstiesas procesā cietušais /pers. J/ pieteicis materiālā kaitējuma kompensāciju 19 000 lati jeb 27 034,56 *euro* (*lietas 1.sējuma 90.lapa*), ko pirmās instances tiesā, uzsākot iztiesāšanu, uzturēja. Jau pēc tiesas izmeklēšanas uzsākšanas 2021.gada 8.martā cietušā pārstāvis iesniedza tiesai pieteikumu par kompensācijas apmēra precizējumu, lūdzot no vainīgā piedzīt 82 875,77 *euro* (*lietas 9.sējums 1.-2.lapa*).

Kā pamatojums precizētajai kaitējuma kompensācijai norādīts turpmākais. Atbilstoši /pers. F/ inkriminētajām darbībām apsūdzētais piesavinājies cietušajam piederošās SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas, kas no kopējā sabiedrības daļu skaita 28 730 daļām uz 2007.gada 29.janvāri sastāda 28,84%. Pēc SIA /Nosaukums A/ 2007.gada bilances datiem sabiedrības aktīvu kopsumma sastādīja 202 369 latus. 28% no šīs summas sastāda 58 363,23 latus. Pie nosacījuma, ja /pers. F/ nebūtu piesavinājies cietušajam piederošās kapitāla daļas, tad cietušajam piederētu SIA 28,84% daļu, kas uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas dienu veido cietušajam nodarītā mantiskā kaitējuma apmēru 58 363,23 latus jeb 82 875,77 *euro*.

Cietušā pārstāvis norādījis, ka ar Kurzemes reģionālā šķīrējtiesas 2008.gada 2.aprīļa spriedumu lietā Nr.8/2207 /pers. J/ civilprasībā pret atbildētāju /pers. F/ no /pers. F/ /pers. J/ labā ir piespriesti 178 484,93 *euro*, bet izdevies piedzīt 63 087 *euro*. Ievērojot cietušā labā jau piedzītos līdzekļus, kaitējuma kompensācija no /pers. F/ /pers. J/ labā nosakāma 19 788,77 *euro* apmērā, kas matemātiski veidojas, no pieprasītās kaitējuma kompensācijas 82 875,77 *euro* atņemot jau civillietas ietvaros piedzītos 63 087 *euro*.

[16.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmo daļu kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam, kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

Tiesa konstatē, ka cietušā pieteiktās un uzturētās mantiskā zaudējuma kompensācijas apmēra pamatā ir SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļu (28,84% no kopējā kapitāla daļu apjoma) vērtība atbilstoši 2007.gada sabiedrības aktīvu kopsummai.

No lietas materiāliem redzams, ka ar spēkā stājušos Kurzemes reģionālās šķīrējtiesas 2008.gada 2.aprīļa spriedumu (izpildraksts izsniegts 2008.gada 17.oktobrī) (*lietas 6.sējuma 83.-84.lapa, 9.sējuma 7.-14.lapa*) no apsūdzētā /pers. F/ /pers. J/ labā piedzīti zaudējumi 123 365 latu apmērā. Zaudējumi pamatoti tostarp ar 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma saistību neizpildi no /pers. F/ puses, proti, /pers. F/ rīkojies pretēji Pārvaldījuma uzticēšanas līguma 1.1., 1.2. un 1.3.punktam un līgumattiecību pastāvēšanas laikā, izmantojot /pers. J/ līdzekļus, noslēdzis paju pilnvarojuma un kapitāla daļu pirkuma līgumus, kā rezultātā savā īpašumā uz 2007.gada 29.janvāri iegūstot 8286 kapitāla daļas, bet kopā saskaņā ar precizēto dalībnieku reģistru uz 2007.gada 15.maiju /pers. F/ bijušas reģistrētas 22 286 kapitāla daļas, kas visas 2007.gada maijā atsavinātas /pers. M/. Spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1489., 1578., 1779., 1770.pantu šāda prettiesiska rīcība dod pamatu /pers. J/ prasīt no /pers. F/ zaudējumu, kas radušies no līguma neizpildes, atlīdzību. Konstatējot līguma saistību neizpildi, līdzējiem ir pienākums atdot otram līdzējam visu, ko tas saņēmis līguma ietvaros. Savukārt, ja šāda restitūcija nav objektīvi iespējama, kā tas ir šajā gadījumā (strīdus kapitāla daļas ir trešās personas kā labticīga īpašnieka īpašumā), līdzējam ir pienākums kompensēt nesaņemto naudā. Šķīrējtiesa ar spriedumu izvērtēja /pers. J/ nodarīto zaudējumu apmēru, par pamatu ņemot /pers. J/ mantas samazinājumu, tas ir, prettiesiski atsavināto kapitāla daļu tirgus vērtību, un nosprieda piedzīt no /pers. F/ zaudējumus 123 365 latu apmērā.

Izvērtējot šķīrējtiesas spriedumā konstatēto un /pers. J/ precizētajā mantiskā kaitējuma kompensācijas pamatojumā norādīto, redzams, ka pēc būtības tas ir viens un tas pats mantiskais zaudējums, kurš /pers. J/ radies 2004.gada 1.oktobra Pārvaldījuma uzticēšanas līguma saistību neizpildes rezultātā, apsūdzētajam piesavinoties SIA /Nosaukums A/ 8286 kapitāla daļas. Vienlaikus norādāms, ka šķīrējtiesas nolēmumā zaudējumu kopsummu veido vēl arī papildu apstākļi, kas nav attiecināmi uz skatāmo lietu. Apgabaltiesa par nepamatotiem atzīst cietušā pārstāvja norādītos apsvērumus, ka veicama matemātiska darbība, atņemot /pers. J/ labā pēc civillietā izdotā izpildraksta piedzītos līdzekļus, jo, kā jau iepriekš norādīts, tad civillietā piedzīto zaudējumu summa ietver arī kriminālprocesā pieteiktā mantiskā zaudējuma apmērus, kas liedz noteikt zaudējumu daļu, kas nav piedzīta no vainīgā.

Apgabaltiesa atzīst, ka pie konstatētajiem apstākļiem kaitējuma kompensācija kriminālprocesā nav nosakāma.

[17] Apsūdzētajam lietā drošības līdzeklis nav piemērots un arī apgabaltiesa nekonstatē Kriminālprocesa likuma 241.pantā noteikto pamatu tā piemērošanai.

[18] Procesuālie izdevumi lietā nav konstatēti.

[19] Ievērojot Kriminālprocesa likuma 134.panta otro daļu, 135.pantu, lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā norādītās dokumentu vienības sakarā ar tajās ietverto saturisko informāciju (*lietas 8.sējuma 40.-56.lapa*) glabāt kopā ar krimināllietas materiāliem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, tiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2021.gada 12.novembra spriedumu atcelt pilnībā.

Atzīt /pers. F/ par vainīgu Krimināllikuma 179.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un, piemērojot Krimināllikuma 49[1].panta pirmās daļas 3.punktu, sodīt /pers. F/ ar sabiedrisko darbu uz 200 (divi simti) stundām.

Spriedumu pēc tā stāšanās likumīgā spēkā izpilda Valsts probācijas dienests. Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu notiesātajam ir pienākums pieteikties sabiedriskā darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 (desmit) darba dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā nenoteikt.

Lietiskos pierādījumus, kas saskaņā ar lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstu glabājas pie krimināllietas, glabāt kopā ar krimināllietu.

Nolēmumu var pārsūdzēt un protestēt 10 (desmit) dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns tiesas spriedums sastādīts un pieejams 2023.gada 15.maijā.

Tiesnese A.Daidere

Tiesnesis D.Aktumanis

Tiesnesis K.Līcis